

Goudappel Coffeng

verkeer en vervoer · ruimtelijke economie

Stadsdeel Westerpark

Westergasfabriek

Startnotitie milieu-effectrapportage

Postbus 161 Snipperlingsdijk 4
7400 AD Deventer 7417 BJ Deventer
Telefoon 0570 666 222
Fax 0570 666 888

Postbus 16770 Hofwijckstraat 55
2500 BT Den Haag 2515 RN Den Haag
Telefoon 070 305 30 53
Fax 070 389 66 32

goudappel@goudappel.nl
www.goudappel.nl

Goudappel Coffeng
verkeer en vervoer · ruimtelijke economie

Stadsdeel Westerpark

Westergasfabriek

Startnotitie milieu-effectrapportage

Datum 29 januari 2003
Kenmerk WTP004/Fbm/0040
Eerste versie 17 december 2002

Goudappel Coffeng BV
KvK 38017479
Lid ONRI
ISO 9001/BRL 9990

Goudappel Coffeng BV heeft als
leveringsvoorwaarden de RVOI tenzij anders
met de opdrachtgever is overeengekomen.

Documentatiepagina

Opdrachtgever(s) Stadsdeel Westerpark

Titel rapport Westergasfabriek
Startnotitie milieu-effectrapportage

Kenmerk WTP004/Fbm/0040

Datum publicatie 29 januari 2003

Projectteam opdrachtgever(s) mevrouw B. Willemsen

Projectteam Goudappel Coffeng de heer M.J. Fabery de Jonge en de heer D.P.C. Roels

Tauw Deventer De heer B.A.J. Meeuwissen en mevrouw E.M. Simonse

Projectomschrijving De notitie beschrijft het voornemen om in stadsdeel Westerpark het Westergasfabriekterrein in te richten met recreatieve functies. De Startnotitie is het begin van de m.e.r.-procedure.

Trefwoorden Startnotitie, m.e.r., MER, Westergasfabriek, recreatie

	Inhoud	Pagina
1	Inleiding	1
1.1	Algemeen	1
1.2	Achtergrond, doel en plaats van de Startnotitie	2
2	Voorgenomen activiteiten	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Locatie	4
2.3	Aard en omvang van de voorgenomen activiteit	6
2.4	Overzicht van de besluitvorming	9
2.5	Beleidskader	10
3	Te onderzoeken alternatieven en scenario's	11
3.1	Alternatieven	11
3.2	Scenario's	11
4	Te onderzoeken aspecten	13
4.1	Milieu-informatie	13
4.2	Te onderzoeken aspecten	13
4.3	Beheer	15
5	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	16
5.1	Algemeen	16
5.2	Huidige situatie	16
5.2.1	Verkeer en vervoer	16
5.2.2	Bodem en grondwater	18
5.2.3	Ecologie	21
5.2.4	Cultuurhistorie en landschap	24
5.2.5	Woon- en leefmilieu	25
5.3	Autonome ontwikkelingen	26
5.3.1	Verkeer en vervoer	27
5.3.2	Bodem en grondwater	28
5.3.3	Ecologie	30
5.3.4	Cultuurhistorie en landschap	31
5.3.5	Woon- en leefmilieu	31
6	Gevolgen voor het milieu (effecten)	32
6.1	Algemeen	32
6.2	Milieu-effecten van het planalternatief	32

	Inhoud (vervolg)	Pagina
6.2.1	Uitgangspunten effecten	32
6.2.2	Verkeer en vervoer	32
6.2.3	Bodem en grondwater	33
6.2.4	Ecologie	33
6.2.5	Cultuurhistorie en landschap	34
6.2.6	Woon- en leefmilieu	34
6.3	Mitigerende maatregelen	35
7	Watertoets	36
8	Meest Milieuvriendelijke Alternatief	37
9	Procedures en besluiten	38
	Bijlagen	
1	Lijst met gebouwen op het Westergasfabriek	
2	Functiekaart Westergasfabriekterrein	
3	Waterstrategie	
4	Amsterdamse Regeling van Hinderlijkheid door Bedrijven	
5	Regeling Hinderlijkheid Bedrijven	

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Deze Startnotitie betreft de schriftelijke mededeling van het Projectbureau Westergasfabriek -de initiatiefnemer- aan de Stadsdeelraad Westerpark te Amsterdam -het Bevoegd Gezag- over het voornemen om het Westergasfabriekterrein in Amsterdam in te richten met een primaire recreatieve functie¹. Het Westergasfabriekterrein zal verder ruimte bieden aan diverse functies op het gebied van kunst en cultuur in combinatie met een groene parkfunctie.

De initiatiefnemer maakt door het toezenden van deze Startnotitie aan het Bevoegd Gezag bekend dat hij een activiteit wil uitvoeren, waarvoor een milieu-effectrapportage (m.e.r.) verplicht is. Het publiceren van de Startnotitie door het Bevoegd Gezag vormt de start van de m.e.r.-procedure.

Deze Startnotitie geeft nadere informatie over het initiatief en het op te stellen milieu-effectrapport (MER). Naar aanleiding van deze Startnotitie zal de Commissie voor de milieu-effectrapportage (Cmer) een advies uitbrengen over de richtlijnen waaraan het MER moet voldoen. De Cmer betreft bij dit advies de inspraakreacties op de Startnotitie. Het Bevoegd Gezag stelt de richtlijnen vast waaraan het op te stellen MER moet voldoen. Het verloop van de procedure wordt in hoofdstuk 9 nader uiteengezet.

De Startnotitie ligt na publicatie ter visie gedurende de in de advertentie(s) vermelde wettelijke termijn. Schriftelijke reacties kunnen binnen de aangegeven termijn worden gezonden naar het Bevoegd Gezag, te weten:

Stadsdeelraad Westerpark
Postbus 141
1000 AC Amsterdam

Het adres van de initiatiefnemer is:

Projectbureau Westergasfabriek
Postbus 141
1041 AC Amsterdam

¹ Op basis van eerder genomen besluiten (zie paragraaf 2.4).

1.2 Achtergrond, doel en plaats van de Startnotitie

Noodzaak tot opstellen van het MER

In artikel 7.2 van de Wet milieubeheer is geregeld dat bij Algemene Maatregel van Bestuuractiviteiten kunnen worden aangewezen die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu. Daarbij worden een of meer besluiten van overheidsorganen aangewezen, bij de voorbereiding waarvan een MER moet worden gemaakt. Deze bedoelde aanwijzing van activiteiten is te vinden in het Besluit m.e.r. In bijlage C van dit besluit wordt onder 10.1 als activiteit genoemd 'de aanleg van een recreatieve of toeristische voorziening'. Daarbij is aangegeven dat een MER moet worden opgesteld wanneer de activiteit 500.000 bezoekers of meer per jaar aantrekt.

Op 18 september 2002 heeft de Raad van State goedkeuring onthouden aan het plan-deel met de bestemming Recreatieve Doeleinden van het Bestemmingsplan Westerpark ABC uit 2000. Deze goedkeuring is onthouden op grond van de overweging dat deze bestemming voorziet in de oprichting van recreatieve voorzieningen waar per jaar meer dan 500.000 bezoekers verwacht kunnen worden. Overeenkomstig het Besluit m.e.r. bij de Wet milieubeheer dient dan ook een m.e.r. uitgevoerd te worden voor het deel van het Bestemmingsplan waaraan goedkeuring is onthouden.

Onder Recreatieve Doeleinden vallen de volgende onderdelen: aanleg van het park, renovatie van de gebouwen op het Westergasfabriekterrein, aanbouw van de Gashouder, nieuwbouw ten behoeve van de tennisvereniging en Sporting west, en nieuwbouw in de Cité des Arts.

De aanleg van het park kan gewoon doorgaan, aangezien deze bestemming niet in strijd is met het oude Bestemmingsplan Overbrakerpolder. De bouwplannen voor het Stadsdeelkantoor kunnen onder het Bestemmingsplan Westerpark ABC gewoon doorgang vinden, omdat hieraan geen goedkeuring is onthouden.

Voor de renovatie van een achttal gebouwen heeft de rechter een voorlopige voorziening getroffen. Tot half maart 2003 kunnen voor deze gebouwen bouwvergunningen worden afgegeven. Het gaat om het Zuiveringsgebouw, de Meterhuisjes, het Ketelhuis, het Machinegebouw, het Regulateurshuis 1 en de Bazenwoningen. Ook de bouw van de accommodaties voor de tennisvereniging en de korfbalvereniging kunnen doorgang vinden mits er voor half maart 2003 een bouwvergunning is afgegeven.

Voor de aanbouw aan de Gashouder, de nieuwbouw en renovatie van de Cité des arts en de renovatie van het transformatorgebouw kunnen echter geen vergunningen worden afgegeven. Hiervoor zal eerst een verklaring van geen bezwaar op het nieuwe Bestemmingsplan moeten liggen. Hiertoe zal een m.e.r. moeten worden gemaakt.

Doel Startnotitie

Het door de initiatiefnemer op te stellen MER moet voldoen aan de richtlijnen die door het Bevoegd Gezag dienen te worden vastgesteld. Ten behoeve van een zinvolle inspraak, advisering over en vaststelling van de richtlijnen waaraan de inhoud van het m.e.r. moet voldoen, dient de initiatiefnemer een Startnotitie op te stellen. In deze Startnotitie dienen, conform de Regeling Startnotitie Milieu-effectrapportage van november 1993, ten minste de volgende aspecten aan de orde te komen:

- naam en adres van de initiatiefnemer;
- een globale beschrijving van hetgeen met de activiteit wordt beoogd (doel);
- een globale beschrijving van de aard en omvang van de voorgenomen activiteit en eventuele alternatieven;
- een globale omschrijving van de plaats of plaatsen, waar de voorgenomen activiteit wordt gedacht;
- het onderliggende plan (kader);
- een vermelding van het besluit dan wel de besluiten van overheidsorganen die betrekking hebben op de activiteit en die invloed kunnen hebben op het besluit dan wel de besluiten ter voorbereiding waarvan het MER wordt gemaakt;
- een globale beschrijving van de te verwachten gevolgen voor het milieu binnen, en voor zover van toepassing, buiten Nederland.

Met de Startnotitie wordt de basis gelegd voor de verdere uitwerking van de milieugevolgen in het m.e.r. Deze Startnotitie staat niet op zichzelf, maar borduurt voort op vigerend beleid. Aangezien aan het nieuwe Bestemmingsplan Westerpark ABC deels goedkeuring is onthouden, baseert deze Startnotitie zich op het oude Bestemmingsplan Overbrakerpolder, alsmede de goedgekeurde delen van het Bestemmingsplan Westergasfabriek ABC. Daarnaast ligt het Ontwikkelingsplan voor de Westergasfabriek van het Stadsdeel Westerpark ten grondslag aan deze Startnotitie. In het Ontwikkelingsplan en de daaraan gelieerde onderzoeken en studies is reeds ingegaan op een groot aantal milieuaspecten van het studiegebied en heeft een afweging van milieuvarianten plaatsgehad.

2 Voorgenomen activiteiten

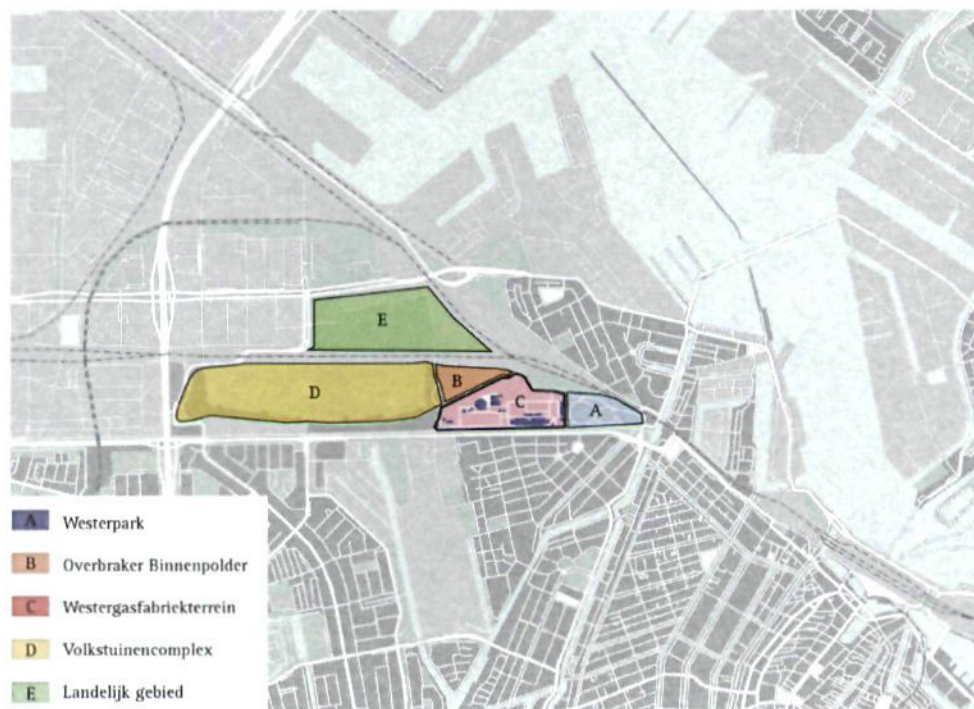
2.1 Algemeen

In de afgelopen jaren is een grote groei in de ontwikkeling van de aard en omvang van parken voor cultuur en recreatie waar te nemen, zowel in binnen- als buitenland. Door vernieuwingen in de recreatie-industrie, maar ook door nieuwe marktconcepten en het aanbod van diverse kunst- en cultuuruitingen wordt ingespeeld op een grote behoefte om op een alternatieve wijze te recreëren. Parken voor cultuur en recreatie spelen hierop in door het bieden van evenementen zowel binnen als in de buitenlucht op cultureel en kunstzinnig vlak. Hierbij valt te denken aan theatervoorstellingen, bioscopen, musea, modeshows, concerten, exposities, besloten bedrijfsfeesten, horecagelegenheden en workshopachtige evenementen waarbij de bezoeker actief deelneemt aan een activiteit.

Het park voor cultuur en recreatie betreft echter geen vast definieerbaar concept: de invulling is plaats- en tijdsafhankelijk. Wel wordt doorgaans een breed scala aan genres vertoond, waardoor er sprake is van een grote verscheidenheid aan bezoekers. De doelgroep is zeer breed en varieert van cultuurminnend Nederland tot de recreant die zonder een duidelijk motief voor een bepaalde voorstelling naar het park komt en zich laat verrassen. Afhankelijk van de activiteit hebben deze parken in het algemeen een buurtfunctie dan wel een functie voor de (wijde) omgeving.

2.2 Locatie

Het Westergasfabriekterrein is gelegen in het Stadsdeel Westerpark even buiten het centrum van Amsterdam. Het circa 13,5 ha grote nieuwe parkdeel is gelegen tussen de Spaarndammerbuurt, de Staatsliedenbuurt, het bedrijventerrein rond de Transformatorweg en het noordoostelijk deel van Stadsdeel Bos en Lommer. Het plangebied wordt begrensd door de spoorlijn van Amsterdam CS naar Sloterdijk en de Overbraker Binnenpolder in het noorden, het Westerpark in het oosten, de Haarlemmervaart en de Haarlemmerweg in het zuiden en twee volkstuinparken 'Nut en Genoegen' en 'Sloterdijkmeer' in het westen die deel uitmaken van de groene lob 'de Brettenzone' die zich uitstrekt tot aan Haarlem.

Figuur 2.1: Locatie Westergasfabriekterrein

De Startnotitie heeft betrekking op het terrein van de voormalige Westergasfabriek (zie figuur 2.1). Dit terrein valt onder het Bestemmingsplan Westerpark ABC, dat naast het Westergasfabriekterrein (C) ook betrekking heeft op het oude park (A) en een nieuw stuk park noordelijk van het Westergasfabriekterrein (B). In totaal valt een vijftal gebieden die een relatie hebben met het Westergasfabriekterrein te onderscheiden, waarbij dient te worden opgemerkt dat alleen gebied C in deze Startnotitie centraal staat:

- A. het oude park dat dateert uit 1891;
- B. een polderlandschap ten noorden van het Westergasfabriekterrein genaamd Overbraker Binnenpolder;
- C. het terrein van de voormalige Westergasfabriek;
- D. de volkstuinen ten westen van het Westergasfabriekterrein gelegen in het Stadsdeel Bos en Lommer;
- E. het landelijk gebied inclusief de begraafplaats St. Barbara ten noorden van de spoorlijn en ten zuiden van de Transformatorweg.

Terrein en opstallen

Het Westergasfabriekterrein omvat zeventien gebouwen waarvan er zestien op de Rijksmonumentenlijst staan (zie bijlage 1 voor een overzicht). Sinds 1 november 1992 zijn de gebouwen tijdelijk ingevuld in afwachting op renovatiewerkzaamheden. De voornaamste invulling betreft cultuur in de ruimste zin van het woord, waaronder

festivals, voorstellingen en tentoonstellingen, bedrijfsevenementen, modeshows, film- en video-opnamen. Instellingen die zich op het Westergasfabriekterrein vestigden, zijn onder andere de Toneelgroep Amsterdam, de West Pacific, Studio Wenck, Orkater, Dasarts en Cirque du Soleil.

De bodemsanering is inmiddels afgerond en het terrein is klaar om ingericht te worden. De gebouwen variëren in grondoppervlak tussen de 60 en 7.000 m². In totaal omvat het grondoppervlak van het Westergasfabriekterrein 15.827 m².

2.3 Aard en omvang van de voorgenomen activiteit

Nadat het Westergasfabriekterrein in 1990 aan het Stadsdeel Westerpark werd overgedragen, heeft het Stadsdeelbestuur in 1994 bewust de keuze gemaakt om het Westergasfabriekterrein een culturele invulling te geven. Sindsdien wordt het met groot succes benut voor allerlei activiteiten op dat gebied. Het voornemen zoals vastgelegd in het Ontwikkelingsplan voor de Westergasfabriek en het Bestemmingsplan Westerpark ABC is om het terrein van de voormalige Westergasfabriek in de toekomst verder uit te breiden met een groene recreatieve parkfunctie. Natuurbeleving en culturele activiteiten dienen hierbij hand in hand te gaan. Het Westergasfabriekterrein biedt het hele jaar door recreatieve en culturele activiteiten in een parkachtige setting. Deze activiteiten spelen zich zowel binnen in de gebouwen af als daarbuiten. De programmering biedt voor elk wat wils, van jong tot oud zowel overdag als 's avonds. Dit maakt dat het terrein niet alleen een sterke buurtfunctie heeft, maar ook op regionaal en zelfs op nationaal niveau een rol van betekenis speelt. Op speciale evenementendagen zoals het Drum Rythm Festival en het Holland Festival biedt het park voor cultuur en recreatie onderdak aan mensen uit heel Nederland en zelfs van daarbuiten.

Het nieuwe park bevat drie bijzondere elementen, te weten: de centrale as, het manifestatieterrein en de waterstrategie.

De ruggengraat wordt gevormd door de *centrale as* die het park doorsnijdt van oost naar west. Deze as wordt uitgevoerd in graniet en voorzien van een speciaal ontwikkelde fundering. Vanaf de centrale as worden de verschillende gebouwen en buitenruimten ontsloten.

Het hart van het park wordt gevormd door het 1,8 ha grote *manifestatieterrein*. Dit terrein zal voor uiteenlopende activiteiten worden gebruikt. Van een groene picknickweide kan het terrein omgevormd worden tot een locatie waar grote optredens worden gehouden. Gras dat tegen grote belasting kan (gewapend gras), moet een intensief gebruik van het manifestatieterrein mogelijk maken.

Als gevolg van de sanering van de grond is er speciaal voor het Westergasfabriekterrein een innovatieve *waterstrategie* ontwikkeld. Door het regenwater te ontkoppelen van het grondwater, komt het regenwater niet in aanraking met de vervuilde bodem onder de leeflaag. Dit schone water kan vervolgens worden gebruikt voor de irrigatie

van de beplanting in het park. Op deze manier kan het gebruik van leidingwater sterk worden teruggebracht.

De voorgenomen activiteiten in combinatie met een parkfunctie vragen om een herinrichting van het gehele Westergasfabriekterrein. De verontreinigde grond is inmiddels aangepakt en de inrichting van het park krijgt op dit moment gestalte. Ook met de renovatie van de monumenten is een begin gemaakt. Tevens zal naast renovatie van de aanwezige gebouwen ongeveer 3.500 m² nieuwbouw gepleegd worden. In mei 2003 zal het park grotendeels gereed zijn en in gebruik worden genomen. De gebouwen zullen in de loop van 2004 en 2005 worden opgeleverd.

Bezoekersaantallen

Om tot een adequate effectbeschrijving van de voorgenomen activiteiten te kunnen komen is het noodzakelijk om inzicht te hebben in het aantal bezoekers dat van de activiteiten op het Westergasfabriekterrein gebruik zal gaan maken. Niet alleen zijn deze bezoekersaantallen relevant om de effecten voor milieuaspecten op het Westergasfabriekterrein zelf te bepalen. Ook de verkeersbewegingen (auto, openbaar vervoer, overig) die deze bezoekers genereren en de bijbehorende emissie van geluid en schadelijke stoffen hebben hun weerslag op de (directe) omgeving van het Westergasfabriekterrein.

Om de herkomst van de bezoekers en de bijbehorende bezoekersaantallen te kunnen ramen is het Westergasfabriekterrein opgedeeld in vier deelgebieden. Binnen een deelgebied zijn functies ondergebracht die afzonderlijk functioneren, maar ook heel goed samen een evenement kunnen organiseren (zie tabel 2.1).

The Village nr. gebouw	Spektakeldorp nr. gebouw	Cité des Arts nr. gebouw	Kinderdorp nr. gebouw
1 Regulateurshuis	9 Gashouder	10 Regulateurshuis	2 7 Westelijke Bazenwoning
2 Zuiveringshuis	13 Transformatorhuis	11 Ketelhuis ammoniak	8 Oostelijke Bazenwoning
3 Machinegebouw	15 Ketelhuis 9		
4 Ketelhuis	16 Ladderhuis		
5 Westelijk meterhuisje			
6 Oostelijk meterhuisje			
17 Administratiekantoor			
18 Ingenieurswoning			

Tabel 2.1: Indeling plangebied

Om een raming te kunnen maken van de bezoekersaantallen voor de verschillende functies en activiteiten worden voor vijf scenario's de bezoekersaantallen bepaald:

- werkdag normaal;
- werkdag piek;
- weekenddag normaal;

- weekenddag piek;
- groot evenement.

Piek-situaties zijn die situaties waarbij alle vaste en incidentele activiteiten voorkomen. Een normale situatie kent geen incidentele activiteiten. Daarnaast wordt nog gekeken naar het effect van bijzondere evenementen die enkele malen per jaar plaatsvinden en die grote aantallen bezoekers trekken. In Tabel 2.2 zijn de uitgangspunten weergegeven om, voor wat de normale voorzieningen betreft, te komen tot de jaartotalen. Een functiekaart van het terrein is weergegeven in bijlage 2.

werkdag	kantoor	4 normale werkdagen per week en 1 piek dag
	beurs	1x per week waarvan 1x in de drie weken een piekdag
	bedrijfsfeest	1x per week waarvan 1x in de drie weken een piekdag
	horeca	4 normale werkdagen per week en 1 piek dag
	bioscoop	4 normale werkdagen per week en 1 piek dag
	parkbezoek	5 normale werkdagen per week
weekend	kantoor	1x per twee weken 1 piekdag
	beurs	1dag per weekend een beurs, waarvan 1/3x een piekweekenddag is
	bedrijfsfeest	1dag per weekend een bedrijfsfeest, waarvan 1/3x een piekweekenddag is
	horeca	1x per twee weken 1 piekdag
	bioscoop	1x per twee weken 1 piekdag
	parkbezoek	2 normale dagen per weekend

Tabel 2.2: Uitgangspunten raming bezoekersaantallen

Naast deze reguliere voorzieningen mogen er maximaal 6 maal per jaar grote evenementen worden gehouden. Een evenement kan zowel een dag of meerdere dagen duren. Per dag worden er voor een groot evenement maximaal 12.500 bezoekers geraamd. In de praktijk kunnen de bezoekersaantallen afwijken van deze raming. Veel hangt af van het aanbod van grote evenementen die jaarlijks kunnen variëren.

Naast de grote evenementen komen er verspreid over het jaar een dertigtal kleine evenementen voor. Afhankelijk van het aanbod zal het aantal bezoekers dat hierop afkomt variëren. Gemiddeld zal op deze kleine evenementen tussen de 15.000 en 30.000 bezoekers per jaar afkomen. Maar uitschieters naar boven of onder zijn mogelijk, afhankelijk van het aanbod van activiteiten.

Wanneer de werkdagen en weekenddagen samen met de evenementen worden vertaald naar jaartotalen ontstaat het volgende beeld dat in tabel 2.3 is weergegeven.

	min.	max.
werkdag	246.000	462.000
weekend	135.000	237.000
evenement (groot)	157.000	265.000
evenement (klein)	15.000	30.000
totaal	553.000	994.000

Tabel 2.3: Jaartotaal aantal bezoekers Westergasfabriekterrein (raming)

Het toekomstig aantal bezoekers van het Westergasfabriekterrein kan slechts bij benadering worden geraamd. In werkelijkheid zal het variëren, afhankelijk van het aanbod aan activiteiten. Wel is het duidelijk dat het totaal aantal bezoekers voor het hele terrein, inclusief de reeds bestaande voorzieningen, meer dan 500.000 per jaar zal zijn. In het MER zal uitgebreid op de bezoekersaantallen voor de activiteiten en evenementen worden ingegaan.

Van het totaal aantal bezoekers uit tabel 2.3 wordt een groot deel gegenereerd door bestaande of op grond van het vigerende Bestemmingsplan Overbrakerpolder mogelijke voorzieningen.

2.4 Overzicht van de besluitvorming

In tabel 2.3 is een beknopt overzicht opgenomen van de besluiten die aan deze Startnotitie voor het Westergasfabriekterrein zijn voorafgegaan.

datum	instantie	besluit
1 juli 1981	Stadsdeelraad	bestemmingsplan Overbrakerpolder
23 januari 1990	B&W Amsterdam	Westerpark-project onder beslissingsbevoegdheid Stadsdeel Westerpark
23 maart 1990	B&W Amsterdam	grond en gebouwen Westergasfabriek afvoeren van administratie GEB en opnemen bij openbare dienst & grondbedrijf
19 november 1991	Stadsdeelraad	ideeënoproep voor de Westergasfabriek
15 november 1993	Stadsdeelraad	invulling gebouwen - IJsbrekercentrum
14 juli 1994	Stadsdeelraad	culturele invulling Westergasfabriek - Podiumkunsten met randactiviteiten; centrum voor nieuwe muziek - tijdelijke invulling
22 maart 1996	Stadsdeelraad	ontwikkelingsplan voor de Westergasfabriek
16 april 1996	B&W Amsterdam	ontwikkelingsplan voor de Westergasfabriek
19 november 1996	Stadsdeelraad	uitvoeringsplan voor de ontwikkeling van de Westergasfabriek
16 april 1997	Stadsdeelraad	vaststelling cultuurhistorische verkenning
24 juni 1997	Stadsdeelraad	keuze parkarchitect
23 december 1997	Stadsdeelraad	overeenkomst (contract) met parkarchitect
22 januari 1998	Gemeenteraad Amsterdam	uitvoeringsplan voor de ontwikkeling van de Westergasfabriek
17 februari 1998	Stadsdeelraad	openbaarmaking Westergasfabriek
19 mei 1998	Stadsdeelraad	vaststelling voorlopig ontwerp
21 oktober 1998	B&W Amsterdam	beschikking bodemsanering Westergasfabriek
15 december 1998	Stadsdeelraad	besluit tot opvoeren rijksmonumentenlijst Regulateurshuis 2, Ketelhuis ammoniak, Ketelhuis, Ladderhuis en transformatiegebouw
23 maart 1999	Stadsdeelraad	definitief ontwerp park Westergasfabriek
29 november 1999	Stadsdeelraad	samenwerkingsovereenkomst met MAB t.a.v. de overdracht van de gebouwen
25 januari 2000	Stadsdeelraad	vaststelling Bestemmingsplan Westerpark ABC
25 april 2000	Stadsdeelraad	kredietbesluit aanleg park
9 mei 2000	Stadsdeelraad	parkaanbesteding, opdracht aannemer
12 mei 2000	B&W Amsterdam	mandatering opdrachtgeverschap sanering aan Stadsdeel Westerpark
14 augustus 2000	Gedeputeerde Staten provincie Noord-Holland	goedkeuren Bestemmingsplan Westerpark ABC
18 september 2002	Raad van State	onthouden goedkeuring aan Recreatieve Doelinden van het Bestemmingsplan Westerpark ABC

Tabel 2.3: Besluitvorming Westergasfabriek

2.5 Beleidskader

De visie die Stadsdeel Westerpark in het Ontwikkelingsplan voor de Westergasfabriek heeft neergelegd ten aanzien van de herbestemming van het terrein en de gebouwen van de voormalige Westergasfabriek, sluit goed aan bij de beleidskaders die in de verschillende politieke echelons zijn aangegeven. Het drieledige thema park, cultuur en bedrijvigheid illustreert dit. Het geplande park vormt een essentiële schakel in de Randstadgroenstructuur ten noorden van de Haarlemmervaart. De uitbreiding van dit gebied zorgt voor een belangrijke behoefte aan groen voor recreatie, ontspanning en sport in de omliggende wijken.

De monumenten worden volledig geïntegreerd in het groengebied. De gebouwen krijgen een culturele bestemming en worden daardoor opengesteld voor bezoekers. Enerzijds voorziet de programmering in een scala aan onconventionele activiteiten die afgestemd zijn op een breed en intercultureel publiek. Anderzijds geeft de bestemming een stimulans tot het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid.

De definitieve bestemming van de Westergasfabriek draagt op deze wijze bij aan een opwaardering van de sociaal-economische situatie en een verbetering van de woonomgeving van Stadsdeel Westerpark. Het plan voorziet in een verrijking van de groene omgeving, een rijk aanbod culturele activiteiten en een prikkel voor nieuwe bedrijvigheid.

De herinrichting van het Westerpark is vastgelegd in het Structuurplan 1996: Open Stad. Hierin wordt in grote lijnen de samenhang beschreven tussen wonen en werken, groen en landschap en infrastructuur in Amsterdam tot 2010. Het plan maakt deel uit van het (herziene) Streekplan Amsterdam-Noordzeekanaalgebied. Op 25 januari 2000 is het Bestemmingsplan Westerpark ABC door de Stadsdeelraad Westerpark vastgesteld. Op 14 augustus 2000 is het Bestemmingsplan door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland goedgekeurd. Tegen dit besluit is beroep ingesteld waarop de voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak, bij wijze van voorlopige voorziening, op 9 maart 2001 het besluit van Gedeputeerde Staten heeft geschorst. Dit is gebeurd op grond van de overweging dat ten behoeve van het Bestemmingsplan geen m.e.r.-beoordeling is uitgevoerd. Op 18 september 2002 heeft de Raad van State goedkeuring onthouden aan het plandeel met de bestemming Recreatieve Doeleinden van het Bestemmingsplan Westerpark ABC. Deze goedkeuring is onthouden op grond van de overweging dat deze bestemming voorziet in de oprichting van recreatieve voorzieningen waar per jaar meer dan 500.000 bezoekers verwacht kunnen worden.

3 Te onderzoeken alternatieven en scenario's

3.1 Alternatieven

Uitgangspunt voor het MER is dat geen inrichtingsalternatieven worden ontwikkeld. De reden hiervoor ligt in het feit dat de manier waarop de voorgenomen activiteit is vormgegeven als milieuvriendelijk kan worden beschouwd. Het milieu in de ruimste zin van het woord is vanaf het begin van de planvorming volwaardig meegenomen. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er geen andere inrichting mogelijk zou zijn. Een andere inrichting levert echter naar verwachting geen relevante bijdrage aan een verbetering van de milieusituatie op. Om die reden wordt in het MER volstaan met de toetsing van de voorgenomen activiteit aan de milieuaspecten die in het volgende hoofdstuk wordt beschreven. Indien aanwezig, zullen optimalisatiemogelijkheden worden aangegeven.

Uiteraard moet in het MER goed worden onderbouwd dat de voorgenomen activiteit reeds zo milieuvriendelijk mogelijk is en dat het niet realistisch is om nog inrichtingsalternatieven te onderzoeken. De keuzen die milieurelevantie (kunnen) hebben, worden in deze paragraaf verder toegelicht.

In het MER zullen de volgende alternatieven voor het te realiseren park voor cultuur en recreatie in beschouwing worden genomen:

1. *Referentievariant.* In de referentievariant wordt uitgegaan van het oude Bestemmingsplan Overbrakerpolder en het goedgekeurde deel van het Bestemmingsplan Westerpark ABC en het op grond van deze plannen te realiseren deel van het Ontwikkelingsplan voor de Westergasfabriek.
2. *Planalternatief.* In het planalternatief zijn de voorgenomen activiteiten gerealiseerd. De milieugevolgen veroorzaakt door verkeer zullen voor vijf bezoeksscenario's worden onderzocht. De scenario's zullen verschillen qua aantal bezoekers en dus ook wat betreft de omvang van het verkeer.
3. *Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA).* Er zal, mede op basis van de resultaten van het planalternatief, een alternatief worden ontwikkeld dat gericht is op het voorkomen dan wel beperken van de effecten op de leefbaarheid en de bereikbaarheid. Bij dit alternatief zullen, uitgaande van de beschreven locatie en omvang van de effecten, maatregelen ter stimulering van het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer worden aangegeven, alsmede andere mitigerende maatregelen die gericht zijn op het beperken van de negatieve effecten op het milieu.

3.2 Scenario's

Het onderzoek naar de milieu-effecten wordt uitgevoerd aan de hand van bezoeksscenario's. In paragraaf 2.3 zijn deze aangegeven. In de scenario's zijn alle maatgevende

activiteiten en situaties verwerkt, zoals normale dagen, piekdagen, grote en kleine evenementen et cetera. Bij de scenario's wordt aangegeven met welke frequentie ze voorkomen en wat de betekenis daarvan voor milieu en overlast is.

4 Te onderzoeken aspecten

4.1 Milieu-informatie

Het MER dient milieu-informatie te verschaffen die bij de besluitvorming over het initiatief betrokken wordt. De milieu-informatie geeft inzicht in de effecten op de leefomgeving en kan aanleiding zijn extra maatregelen te nemen om negatieve gevolgen te mitigeren.

Niet alle milieuaspecten zijn echter van belang voor de besluitvorming, omdat het betreffende milieuaspect niet aanwezig is, omdat er geen milieugevolgen zullen optreden, of omdat het aspect niet relevant is.

In de volgende paragraaf zijn de milieuaspecten aangegeven waarvan milieu-informatie in het MER wordt opgenomen. Per aspect is aangegeven om welke reden het van belang is.

4.2 Te onderzoeken aspecten

De gevolgen van de voorgenomen activiteit voor de leefomgeving worden in het MER beschreven. In de studie naar de milieueffecten van het park voor cultuur en recreatie worden de hierna genoemde milieuaspecten meegenomen. Deze aspecten worden voor de verschillende planstadia (huidige, referentie- en plansituatie) beschreven.

Verkeer en vervoer

Het aspect verkeer en vervoer is van groot belang bij de m.e.r. voor het Westergasfabriekterrein. Enerzijds zal verkeer door bezoekers en gebruikers van het terrein invloed hebben op de omgeving, waarbij te denken valt aan parkeeroverlast en verkeersonveiligheid. Anderzijds is inzicht in de gevolgen van verkeer, zoals verkeersgeluid en luchtverontreiniging, van belang voor de besluitvorming. Er wordt onderzoek gedaan naar de omvang van de bezoekersstromen en de daaraan gerelateerde verkeersintensiteiten in relatie tot het Westergasfabriekterrein, alsmede naar de effecten op verkeersveiligheid in de directe omgeving van het Westergasfabriekterrein. Met betrekking tot parkeren wordt de dreigende parkeercongestie beschreven en de maatregelen die getroffen moeten worden om dit te voorkomen. Ook wordt aandacht besteed aan de bijdrage van het openbaar vervoer in het aan- en afvoeren van grote bezoekersstromen, en de mogelijke gevolgen van de bezoekersstromen tussen het parkgebied en de openbaar-vervoerhalten. Aangegeven wordt waar verbeteringen in de bereikbaarheid per openbaar vervoer mogelijk zijn.

Bij het aspect verkeer en vervoer zal met name aandacht besteed worden aan het langzame verkeer. De bereikbaarheid van het terrein voor voetgangers en de verwerking van voetgangersstromen rondom het terrein worden in beeld gebracht, alsmede de

mogelijke hinder die voor de omgeving kan ontstaan. Ook de afwikkeling van fietsverkeer en de stallingsvoorzieningen op het terrein worden uitgewerkt.

Bij het aspect verkeer en vervoer wordt ook aandacht gegeven aan andere vervoerswijzen voor bezoekers van evenementen, zoals een bootpendel tussen het terrein van de Westergasfabriek en het Centraal Station c.q. Amsterdam-Noord of pendelbussen naar perifere parkeerlocaties.

Bodem en water

De sanering en aanleg van het park alsmede de bezoekers op het terrein kunnen van invloed zijn op de kwaliteit van de bodem en het grondwater en invloed uitoefenen op de opbouw en samenstelling.

Aspecten als de opbouw en de kwaliteit van de bodem komen aan de orde. Ook de kwaliteit van het grondwater en het oppervlaktewater wordt beschreven. Een belangrijk item hierbij is het watermanagement in het kader van het gebruik van een deel van het oppervlaktewater voor recreatief gebruik.

Ecologie

Het terrein maakt deel uit van een groene verbindingszone langs de Haarlemmervaart tussen de centra van Amsterdam en Haarlem.

Bekeken wordt welke ecologische eigenschappen het Westergasfabriekterrein bezit.

Behalve de flora en fauna op en rond het Westergasfabriekterrein zelf wordt ook de koppeling gelegd met de ecologische en hoofdgroenstructuur van Amsterdam als geheel.

Cultuurhistorie en landschap

Het terrein is lange tijd in gebruik geweest voor de kolengasproductie voor de stad Amsterdam. De 19^e-eeuwse bebouwing wordt beschouwd als industrieel erfgoed. Voor het Westergasfabriekterrein wordt daarom aangegeven wat de cultuurhistorische en architectonische waarde is van de gebouwen op het terrein.

Gevolgen van het initiatief voor het landschap zijn in de gegeven situatie van belang, omdat het terrein de verbinding vormt tussen restanten van het oorspronkelijke cultuurlandschap en het stadspark Westerpark.

Er wordt niet ingegaan op archeologische waarden, omdat de bovengrond door de industriële activiteiten uit het verleden en de recentelijk uitgevoerde bodemsanering tot op grote diepte is verstoord. Bovendien is het terrein ten behoeve van de industriële activiteiten opgehoogd.

Woon- en leefmilieu

Het woon- en leefmilieu in met name het ten zuiden van het terrein gelegen woongebied wordt door de activiteiten op het terrein beïnvloed. De aspecten die daarbij aan de orde moeten komen, zijn:

- geluid ten gevolge van de activiteiten op het terrein;
- geluid ten gevolge van het verkeer van bezoekers en gebruikers van het terrein;

- sociale veiligheid in de woonomgeving als gevolg van bezoekers die voor en na voorstellingen op het terrein via de woonbuurt naar huis c.q. openbaar vervoer gaan;
- luchtkwaliteit, niet beïnvloed door de activiteiten op het terrein; een aspect dat wel aandacht krijgt, is de luchtverontreiniging door het extra verkeer.

Ondergrondse infrastructuur

In de ondergrond op en rond het terrein bevinden zich belangrijke kabels en leidingen. Er wordt aandacht besteed aan eventuele maatregelen om deze te beschermen tegen schade ten gevolge van het initiatief en de daaraan gekoppelde activiteiten.

Licht

Het aspect 'licht' komt aan de orde bij de beoordeling of de extra verlichting die bij evenementen gebruikelijk is, hinderlijke gevolgen heeft voor de omwonenden.

4.3 Beheer

Een deel van de milieu-effecten zal samenhangen met het beheer van het terrein en de gebouwen en het verlenen van vergunningen voor permanente en incidentele activiteiten (evenementen). In het op te stellen MER zal in voorkomende gevallen aangegeven worden of beheer en vergunningenbeleid invloed kunnen hebben en waar dat kan bijdragen aan het beperken van overlast en milieuschade.

5 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie geschetst ten aanzien van de aspecten verkeer en vervoer, bodem, water, ecologie, cultuurhistorie en woon- en leefmilieu. Vervolgens worden de autonome ontwikkelingen per aspect in beeld gebracht.

Er kan een onderscheid worden gemaakt naar plan- en studiegebied. Het *plangebied* betreft het deel van het Westergasfabriekterrein dat overeenkomt met het gedeelte uit het nieuwe Bestemmingsplan waaraan goedkeuring is onthouden.

De afbakening van het *studiegebied* verschilt per aspect. Zo is bijvoorbeeld voor ecologie een ander studiegebied relevant dan voor verkeer en vervoer. Uit de beschrijving van de huidige situatie blijkt per aspect wat tot het studiegebied wordt gerekend.

5.2 Huidige situatie

Aan de hand van de milieuaspecten zoals genoemd in hoofdstuk 4 is de huidige situatie op het terrein van de voormalige Westergasfabriek in kaart gebracht. De huidige situatie is in dit geval de situatie zoals die is na het gereedkomen van de saneringswerkzaamheden (1 januari 2003).

5.2.1 Verkeer en vervoer

Bereikbaarheid openbaar vervoer

Het terrein is vanaf het Centraal Station met het openbaar vervoer bereikbaar door de buslijnen 18 en 22 die minimaal ieder kwartier rijden. Buslijn 18 verbindt de Staatsliedenbuurt met het Centraal Station en halteert in de Van Hallstraat. Buslijn 22 verbindt de Spaarndammerbuurt met het Centraal Station en halteert op het Nassauplein. Zowel lijn 18 als lijn 22 hebben op dit moment slechts een beperkte betekenis voor het Westergasfabriekterrein.

Per tram (lijn 10) is het terrein eveneens minimaal viermaal per uur vanuit Amsterdam-Oost via het Leidseplein bereikbaar.

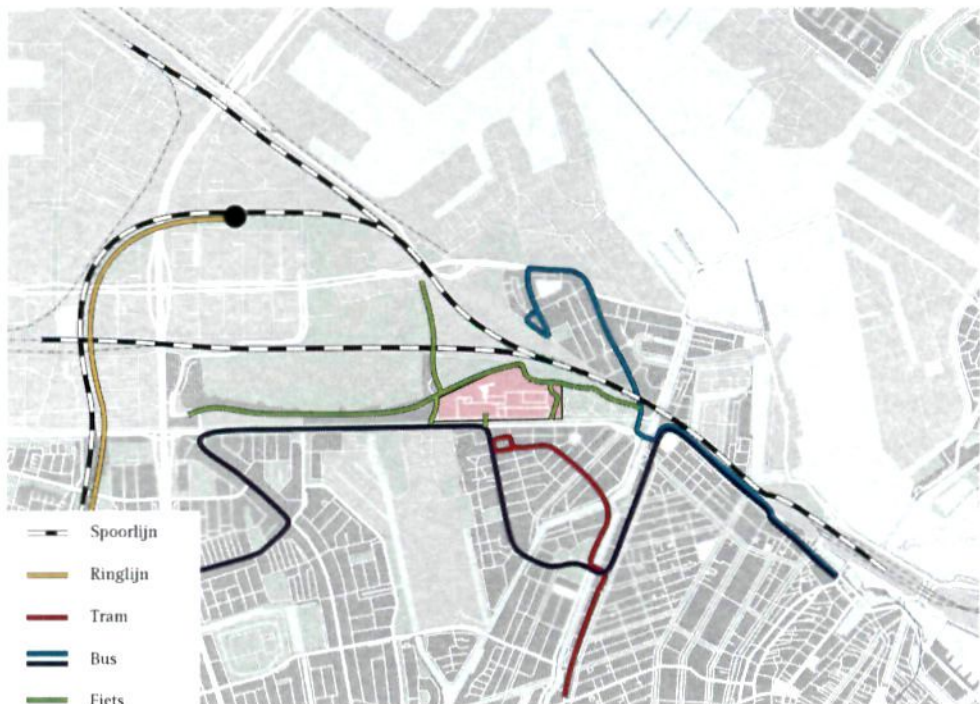
Bereikbaarheid autoverkeer

In de bereikbaarheid per auto uit de Amsterdamse agglomeratie en de omliggende regio's wordt voorzien door een verbinding met de ring Amsterdam (A10, afslag S103) via de Haarlemmerweg. Een brug bij de Van Limburg Stirumstraat verleent toegang tot het Westergasfabriekterrein. Een tweede autobrug ter hoogte van de Van Slingelandtstraat is gerealiseerd om de bereikbaarheid voor zowel het auto- als het bedieningsverkeer te verbeteren.

Bereikbaarheid fietsverkeer

Naast de bereikbaarheid van het Westergasfabriekterrein voor het openbaar vervoer en de auto is tevens de bereikbaarheid voor de fiets van belang. Voor bewoners van Amsterdam zal het park voor cultuur en recreatie binnen fietsbereik liggen. Er zijn meerdere fietsroutes in de directe omgeving. De Brettenroute die ten noorden langs het terrein ligt, maakt het de fietser mogelijk om het terrein op een aantrekkelijke manier te bereiken. Om de aansluiting van het Westergasfabriekterrein met de Staatsliedenbuurt en de binnenstad van Amsterdam te verbeteren, is over de Haarlemmervaart ter hoogte van de Van Hallstraat een extra fiets- en voetgangersbrug aangelegd.

Figuur 5.1: Huidig openbaar-vervoer- en fietsnetwerk

Verkeersstromen

In de huidige situatie is er geen sprake van omvangrijke verkeersstromen van en naar het plangebied. Het terrein van de gasfabriek wordt gesaneerd en de gebouwen staan voor een deel leeg, wachtend op renovatie en restauratie.

Het oostelijke deel van het plangebied -het Westerpark- wordt voornamelijk bezocht door de bewoners uit de omgeving, die veelal lopend naar het park komen.

Het aantal bezoekers van het gasfabriekterrein vóór de sanering is voor werkdagen geraamd op gemiddeld 1.000 à 2.000 met uitschieters naar circa 2.500 à 5.000 bezoekers.

Op een weekenddag lag het gemiddelde aantal bezoekers vóór de sanering iets lager dan op een werkdag (stadsdeelkantoor gesloten), maar kon wel oplopen tot 4.000 à 6.000 bezoekers, bijvoorbeeld door grote bedrijfsfeesten in de Gashouder.

In het verleden is een aantal evenementen georganiseerd die door enkele duizenden bezoekers zijn bijgewoond.

Er is geen inzicht in de vervoerswijze en herkomst van de huidige bezoekers.

Er wordt onderzoek gedaan naar de omvang van de bezoekersstromen en de daaraan gerelateerde verkeersintensiteiten in relatie tot het Westergasfabriekterrein, alsmede naar de effecten op verkeersveiligheid in de directe omgeving van het Westergasfabriekterrein. Met betrekking tot parkeren worden de dreigende parkeercongestie en de maatregelen die getroffen moeten worden om dit te voorkomen, beschreven. Op basis van deze uitkomsten kunnen ook uitspraken worden gedaan omtrent lucht en geluid. Uit die studie zal tevens een raming van de huidige bezoekersstromen worden afgeleid.

5.2.2 Bodem en grondwater

Bodemopbouw

Het maaiveld van het terrein van de Westergasfabriek ligt gemiddeld op circa NAP +1,0 m en varieert van plaatselijk NAP +0,8 m tot NAP +1,4 m. Het maaiveld van de Overbraker Binnenvloer ligt op circa NAP -1,2 m. De bodemopbouw ter hoogte van het gasfabriekterrein is schematisch weergegeven in tabel 5.1. Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze waarden binnen het plangebied kunnen variëren.

laagdiepte (in meters t.o.v. NAP)	laag	opmerking
circa +1 tot circa -3	ophooglaag	is deels van nieuwe leeflaag voorzien
circa -3 tot circa -4,5	veenlaag (Hollandveen)	oorspronkelijke dikte circa 4,5 m
circa -4,5 tot circa -5	kleilaag	plaatselijk aangetroffen
circa -5 tot circa -12	wadzandafzetting	zandhoudende kleilagen en/of kleihoudende zandlagen
circa -12 tot circa -12,3	veenlaag (basisveen)	dikte circa 0,1 tot 0,3 m.
circa -12,3 tot circa -30	eerste watervoerend pakket	klei-invlechtingen van circa -15 tot circa -18 m.

Tabel 5.1: Bodemopbouw

Bodemkwaliteit

In 1985 is op basis van een nader milieukundig bodemonderzoek conform de Interim-wet bodemsanering (IBS) vastgesteld dat er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging met zware metalen, PAK's², cyanide en minerale olie op het terrein van de Westergasfabriek. Oorzaak van deze bodemverontreiniging is de productie en opslag in het verleden van gas op het terrein. In de bodem van de naastgelegen gebieden Westerpark en Overbraker Binnenvloer is geen aanzienlijke verontreiniging aangetroffen. In 1991 is besloten om de bodemverontreiniging op het Westergasfabriekterrein te saneren volgens de IBC-variant (isoleren, beheersen, controleren).

² PAK = polycyclische aromatische koolwaterstof.

De isolatievariant die in het saneringsplan verder is uitgewerkt, bestaat uit drie onderdelen:

1. het aanbrengen van een 'signaaldoek'³ en een schone leeflaag op de verontreinigde grond;
2. het plaatsen van een damwand langs de grenzen;
3. onttrekking en (eventueel) zuivering van het diepe grondwater.

Het plaatsen van een damwand en het onttrekken en (eventueel) zuiveren van het diepe grondwater is vooralsnog niet aan de orde. Indien in de toekomst mocht blijken dat de bodemverontreiniging op het terrein zich verplaatst, dan kan worden overgegaan tot het treffen van deze maatregelen.

Op het Westergasfabriekterrein vindt op dit momenterschikking van de verontreinigde grond plaats ten behoeve van de voorgenomen activiteit. Dit houdt in dat op delen van het terrein een laag grond die elders wordt gebruikt om op te hogen is afgegraven. Uiteindelijk zal op de niet-verharde delen een functiegerichte leeflaag worden aangebracht.

In twee funderingen van voormalige Gashouders en in de kelders van de voormalige stokerij werden tijdens de saneringswerkzaamheden zware verontreinigingen aangetroffen. In nauw overleg met het ministerie van VROM en de Amsterdamse Milieudienst zijn deze Gashouderfundamenten en kelders inmiddels gesaneerd, wat inhoudt dat de hierin aanwezige verontreinigde slib is verwijderd.

Waterbodem

Evenals de bodem van het Westergasfabriekcomplex is de waterbodem van de Haarlemmervaart ernstig verontreinigd met zware metalen, PAK's, cyanide en minerale olie afkomstig van het gasfabricageproces. Ze zijn over het algemeen goed gebonden aan de slibdeeltjes op de bodem van de vaart, waardoor er geen sprake is van direct risico voor de volksgezondheid en het milieu.

Vanwege de complexe aanpak van alleen al de landbodem op het gasfabriekterrein is in 1993 besloten de sanering van de waterbodem los te koppelen van de meer urgente bodemsanering en naar de toekomst te verschuiven. De minister van VROM heeft hiermee ingestemd.

Vanaf 1 januari 1995 is het Bevoegd Gezag over de waterbodem overgegaan van de gemeente Amsterdam naar de provincie Noord-Holland. Naar verwachting zal de provincie aansturen op een integrale oplossing voor alle vervuilde waterbodems in de binnenstad, waarmee de Haarlemmervaart in verbinding staat. Voor baggerwerkzaamheden die in de tussentijd moeten worden uitgevoerd, is toestemming van de provincie Noord-Holland en van de waterkwaliteitsbeheerder nodig.

³ Het signaaldoek heeft als functie het onderscheid te verzorgen tussen de verontreinigde ondergrond en de op het signaaldoek aangebrachte schone leeflaag.

Grondwatersysteem

Het Westergasfabriekterrein ligt in een overgangsgebied tussen twee polderpeilen:

- het stadsboezempeil (Haarlemmervaart) op NAP -0,4 m en;
- het polderpeil van de Overbraker Binnenpolder op NAP -2,15 m.

Over het terrein treedt dus een verhang op tussen de Haarlemmervaart, de bermsloten van de voormalige spoorbaan en de poldersloten.

Het ondiepe grondwater op de locatie (gemiddeld NAP -1,0 m) stroomt in horizontale richting af naar de bermsloten van de voormalige spoorbaan, de Overbraker Binnenpolder en de Haarlemmervaart. In geringe mate vindt afstroming plaats in de richting van het Westerpark. Met name op het westelijk deel, waar door vergraving waarschijnlijk een deel van het Hollandveen ontbreekt, kan het ondiepe grondwater relatief makkelijk naar de dieper gelegen grondlaag (het wadzandpakket) infiltreren.

Het grondwater in het wadzandpakket op het noordwestelijk deel van het terrein stroomt in de richting van de Overbraker Binnenpolder (westelijk tot noordwestelijk). Het verhang in deze richting is circa 0,006 m/m tot 0,01 m/m. In andere richtingen (onder andere richting Westerpark) treedt minder horizontale stroming op; het verhang is circa 0,002 m/m tot 0,004 m/m.

De stijghoogte van het grondwater in het eerste watervoerende pakket varieert van circa NAP -2,4 m tot NAP -3,0 m, waardoor in het plangebied sprake is van een infiltratiesituatie. De regionale grondwaterstroming is zuidwestelijk gericht met een verhang van circa 0,0006 m/m.

Grondwaterkwaliteit

In tabel 5.2 wordt de verontreinigingssituatie van het grondwater weergegeven.

ondiepe grondwater	- zeer sterk verontreinigd met vluchtige aromaten en PAK nabij voormalige gasfabrieken en teeropslag en zeer sterke cyanide-verontreiniging nabij zuiverhuis en nabij west- en noordzijde van terrein langs spoordijk - vrijwel overal zijn een of meerdere verontreinigingen matig verhoogd aanwezig - verspreiding van grondwaterverontreiniging: · horizontaal in noordelijke richting (plaatselijk tot onder voormalige spoorbaan) en in oostelijke richting (tot in Westerpark) · verticaal naar grondwater in het wadzand en in eerste watervoerend pakket; de sterkste verspreiding is opgetreden aan de westzijde van het terrein
wadzandpakket	- hoogste concentraties aan benzeen, cyanide, en PAK in westelijke en noordwestelijke richting (richting grondwaterstroming)
eerste watervoerend pakket	- sterk verhoogde concentraties aan benzeen, cyanide, en PAK aan westzijde van het terrein

Tabel 5.2: Verontreinigingssituatie van het grondwater

De benodigde sanering van de grondwaterverontreiniging is uitgesteld. Milieuhygiënisch is dit acceptabel als in de tussentijd monitoring van de verspreiding van ver-

ontreinigende stoffen via het grondwater plaatsvindt. In opdracht van de Milieudienst Amsterdam is daarom op de locatie Westergasfabriek een nader grondwateronderzoek uitgevoerd op basis waarvan een monitoringsplan is opgesteld.

Het doel van deze monitoring is het controleren of, en zo ja in welke mate, verspreiding van de bodemverontreiniging in horizontale en/of verticale richting plaatsvindt. Op deze wijze kan vooruitlopend op de eigenlijke grondwatersanering vastgesteld worden of een (on)acceptabele verspreiding optreedt.

Oppervlaktewater

Op het Westergasfabriekterrein is naast de Haarlemmervaart voornamelijk oppervlaktewater aanwezig in de westpunt van het terrein. Dit oppervlaktewater bestaat uit een 'slootje' dat middels een klein gemaal in verbinding staat met de Maalkom.

De Overbraker Binnenpolder heeft een eigen oppervlaktewatersysteem. Het plangebied wordt hiervan gescheiden door het oude spoortalud. In het huidige Westerpark ligt een parkvijver.

Kwaliteit oppervlaktewater

Getoetst aan de algemeen geldende waterkwaliteitseisen uit de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO), zijn in de onderzochte oppervlaktewatermonsters geen van de onderzochte componenten aangetroffen in een gehalte hoger dan de streefwaarde⁴. Het oppervlaktewater gesitueerd rondom het Westergasfabriekterrein voldoet aan de kwaliteitseisen van de WVO (gehalten zijn lager dan de streefwaarde in de WVO).

5.2.3 Ecologie

Algemeen

Het plangebied Westergasfabriekterrein maakt deel uit van de Brettenzone. Deze zone vormt een belangrijk onderdeel van de ecologische en hoofdgroenstructuur van Amsterdam. De Brettenzone kan worden getypeerd als een contrastrijk ruigtelandschap en heeft ten doel de natuur vanuit het landelijke gebied de kans te geven tot in de binnenstad van Amsterdam door te dringen. De Brettenzone vormt zowel een leefgebied als een verbindingzone voor planten en dieren die thuishoren in struwelen en kruidenrijke graslanden. De grootste ecologische waarde is in het westelijk deel van de Brettenzone gelegen. In de Brettenzone neemt het Westergasfabriekterrein een eigen plaats in. Dit terrein heeft een verstedelijkt karakter met een gecultiveerd groen uiterlijk. Het stadsdeelkantoor vormt hierin de harde begrenzing voor de natuur in de richting van de stad.

⁴ Overschrijding van de streefwaarde in de zin van de WVO houdt in dat het maximaal toelaatbare risico voor die component wordt overschreden.

In de Brettenzone zijn drie belangrijke elementen aanwezig die voor de ecologische verbinding tussen het westelijk en oostelijk deel van de Brettenzone zorgen:

1. De Haarlemmervaart, een natte verbinding, waarvan met name de oeverzone een belangrijke schakel is. Deze vormt een leefgebied voor kleine zoogdieren en watergebonden planten en dieren, waaronder amfibieën.
2. De spoordijk Amsterdam - Zaandam - Haarlem, een droge verbinding. Deze kenmerkt zich door een kruidenrijke grasvegetatie met struweel, die kleine zoogdieren (zoals dwergmuis en wezel) en insecten herbergt.
3. Het lage poldergebied tussen het oude talud en de spoordijk (de Overbraker Binnenpolder). Dit drasse/natte milieu heeft alle kwaliteiten om zich verder te ontwikkelen als ecologisch verblijfsgebied.

Naast deze elementen heeft het Westergasfabriekterrein eigen elementen met ecologische potenties. Deze zijn:

1. De oevers van de Haarlemmervaart vanaf het gemaal/sluiscomplex tot aan de Singelgracht.
2. De watergang naar de Maalkom.
3. Het gemaal/sluiscomplex, als bijzonder element in de Haarlemmervaart.

Flora en fauna

In de omgeving van en op het Westergasfabriekterrein zijn twee te beschermen diersoorten aangetroffen. Het gaat hierbij om een populatie rugstreeppadden met een leefgebied op het terrein van de schooltuinen en op het langwerpig zanderig terrein aan de voet van de spoordijk tussen het fietspad en de spoordijk (zomerbiotoop en overwinteringslocatie) en een kleine watersalamander in de tuin van de bazenwoning. In figuur 5.2 zijn de leefgebieden van deze diersoorten weergegeven.

Figuur 5.2: Locaties beschermde diersoorten

Op basis van een plan van aanpak van het stadsdeel Westerpark en aanbevelingen van RAVON Noord-Holland heeft het ministerie van LNV in 2000 onder nummer FEF27b/2000/027 ontheffing verleend op basis van de Natuurbeschermingswet voor zover het betreft het herinrichten van het leefgebied van de rugstreeppad en het vangen en uitzetten van de kleine watersalamander.

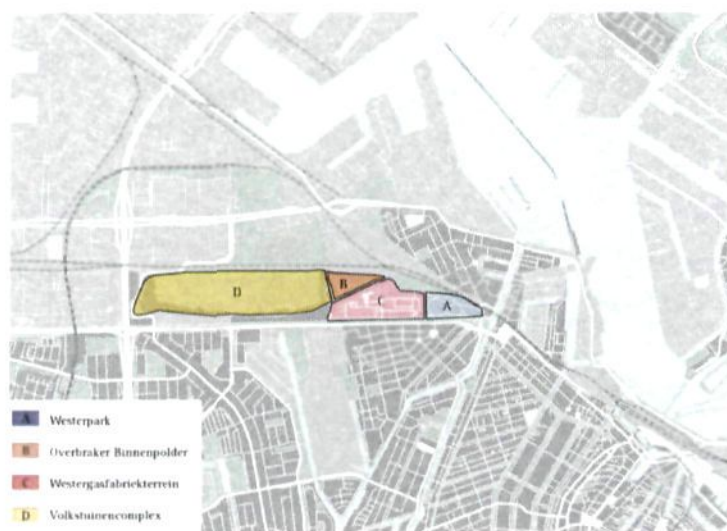
Met deze ontheffing, waarbij een nieuwe biotoop voor de rugstreeppad moet worden ingericht volgens het plan van aanpak en aanbevelingen van de RAVON, is de bodemsanering mogelijk gemaakt.

Het plan voor de kleine watersalamander, algemeen voorkomend in Nederland, is om deze te vangen en uit te zetten in de Overbraker Binnenvolder.

Aan de kademuur en aan enkele gebouwen bevinden zich muurvarens.

Bovendien is een aantal monumentale en/of karakteristieke bomen en struiken op het gasfabriekterrein aanwezig.

Het Westergasfabriekterrein grenst aan gebieden die in de huidige situatie een eigen natuurwaarde bezitten. Deze gebieden zijn: het Westerpark, de Overbraker Binnenvolder en het volkstuintencomplex (zie figuur 5.3).

Figuur 5.3: Aangrenzende gebieden met eigen natuurwaarde

In tabel 5.3 zijn voor deze gebieden de ecologische waarden aangegeven (gegevens juli 1997).

gebied	landschappelijke elementen	soorten flora en fauna
het Westerpark (A)	talud van het spoor Amsterdam - Zaandam - Haarlem (ecologische verbindingzone Spaarnwoude - Amsterdam)	kruidenrijke grasvegetatie ter plaatse van Westerpark struweel van elzen en essen kleine zoogdieren (dwergmuis, bosspitsmuis, veldmuis en wezel) insecten (loopkevers)
	groepen bomen in het park	kleine zoogdieren (bosspitsmuis, dwergvleermuis en wezel) insecten vogels (boomkruiper, grote bonte specht, blauwe reiger en zwartkopje) enkele varens, zoals de zwartsteel;
	oever Haarlemmervaart (basalt)	voor dieren richting stad laatste relatief rustige plek
het polderpark (tussen spoordijk en oude spoortalud) (B)	de natuurkern (open ruimte)	verblijfsgebied voor m.n. aan drasse/natte milieus gebonden diersoorten (kleine karekiet, blauwe reiger, woelrat, groene kikker, kleine watersalamander) pioniersvegetatie (riet en zeggevegetaties) uitgroeïend tot wilgenstruweel en uiteindelijk een elzen/berkenbos
	spoorbermen	vlinders (bruin blauwtje, argusvlinder, bruin zandoogje, icarusblauwtje, kleine vuurvlin-der)
volkstuintencomplex Nut en Genoegen' (D)		verblijfsgebied voor (bosgebonden) vogels de waterlopen rondom het complex vormen een flinke barrière in de migratieroutes van dieren

Bron: Ecologische aspecten van het Westergasfabriekterrein, Ingenieursbureau Amsterdam, juli 1997.

Tabel 5.3: Ecologische waarden

5.2.4 Cultuurhistorie en landschap

Op het Westergasfabriekterrein is een groot aantal historische en architectonisch interessante gebouwen aanwezig. Het Rijk heeft deze gebouwen op de rijksmonumentenlijst geplaatst. In bijlage 1 is een lijst met de monumenten opgenomen. Deze gebouwen vormden, samen met een aantal gebouwen die reeds gesloopt is en een aantal dat later bijgebouwd is, de Westergasfabriek. Het complex is vanaf 1885 gebouwd onder architectuur van Isaak Gosschalk.

De gebouwen zijn opgetrokken in neo-rennaissance stijl en bevatten veel ornamenten en siermetselwerk. Het restant van het complex is duidelijk een industrieel monument. Ook de onderlinge positionering van de gebouwen heeft (nog steeds) een vrij hoge kwaliteit.

Het Westergasfabriekcomplex vormt door zijn begrenzing, functie en bebouwing binnen het westelijk deel van de stad een afzonderlijke eenheid met een zeer eigen karakter.

De begrenzing van het terrein wordt gevormd door een tweetal, cultuurhistorisch van belang zijnde, vervoersverbindingen: de Haarlemmertrekvaart als oude verbinding

over water tussen Amsterdam en Haarlem (tot 1839) in het zuiden, en het oude talud van de spoorlijn naar Haarlem (eerste spoorlijn in Nederland) aan de noordwestzijde. Deze laatste begrenzing is eind jaren tachtig van de vorige eeuw deels afgegraven en in gebruik genomen als fietspad, nadat de spoorlijn in samenhang met de bouw van het nieuwe station Sloterdijk in noordelijke richting was verlegd.

De oorspronkelijke indeling van het terrein is nog in grote lijnen aanwezig, echter door sloop en andere ingrepen vertoonde het complex in de situatie vóór de bodemsanering weinig samenhang en had het geheel het karakter van een restruimte in de stad. Hieraan leverde de inrichting van het maaiveld tevens een bijdrage door ogen-schijnlijk toevallige begroeiing met gras, bomen en struiken. In het kader van de saneringswerkzaamheden zijn het gras en de struiken verwijderd; de waardevolle bomen zijn bewaard gebleven.

Het aan de noordwestzijde van het terrein grenzende slagenlandschap van de Overbraker Binnenvlakte is een zeldzaam en waardevol overblijfsel van de oorspronkelijke polderverkeveling rond de stad.

Het Westerpark aan de oostzijde werd in 1891 geopend en is ontworpen in late Engelse landschapsstijl door L.A. Springer.

5.2.5 Woon- en leefmilieu

Geluidshinder

In de huidige situatie is vanwege functies op het Westergasfabriekterrein in een normale situatie geen geluidshinder aanwezig behalve door sanerings- en bouwwerkzaamheden. Tot voor kort vonden circa drie keer per jaar grootschalige openluchtevenementen plaats op het Westergasfabriekterrein.

Op momenten dat er een openluchtevenement op het terrein plaatsvindt, bijvoorbeeld een Drum Rythm Festival, was er tijdelijk sprake van geluidsoverlast, met name in de Staatsliedenbuurt.

Het plangebied ligt in de geluidszones van de Haarlemmerweg, het industriegebied Westpoort en de spoorbaan tussen het Centraal Station en het station Sloterdijk. Uit akoestisch onderzoek in 1998 blijkt dat de werkelijke geluidsbelasting vanwege het industriegebied Westpoort op het plangebied maximaal 50 dB(A) bedraagt.

Uit dit onderzoek blijkt tevens dat op een groot deel van het plangebied de geluidbelasting vanwege de spoorweg groter is dan 57 dB(A) etmaalwaarde.

Nog nader te verrichten onderzoek dient uit te wijzen of, en zo ja in welke mate, er sprake is van geluidsoverlast door het verkeer op en rond het Westergasfabriekterrein.

Kabels en leidingen

In het plangebied is een aardgastransportleiding alsmede een gasontvang- en gasverdeelstation gelegen (zie bijlage 1). Zowel de leiding als de beide stations liggen in de westelijke punt van het plangebied. Ten aanzien van zowel de leiding als de beide stations speelt het volgende milieuhygiënische aspect een rol: risico van gevaar en

schade als gevolg van eventuele leidingbreuk. De ruimtelijke consequentie als gevolg van de aanwezigheid van de gasleiding, het ontvang- en gasverdeelstation is dat rekening dient te worden gehouden met een aan te houden veiligheidsafstand. Voor de aardgastransportleiding geldt een afstand van 4 m aan weerszijden van het hart van de leiding. Voor het gasontvang- en gasverdeelstation bedraagt deze veiligheidsafstand eveneens 4 m⁵.

Uit het oogpunt van veiligheid en bedrijfsvoering mag binnen deze zone nimmer een bouwwerk worden opgericht. Tevens is het uitvoeren van werkzaamheden die een veilig en bedrijfszeker gastransport in gevaar kunnen brengen, binnen deze strook niet toegestaan.

Langs de Haarlemmervaart ligt in het plangebied een zone met bovenwijkse kabels en leidingen. Tevens liggen hierin leidingen die Amsterdam van gas voorzien. Ook hier geldt een veiligheidsafstand van 4 m aan weerszijden van het hart van de leidingen. In het Bestemmingsplan Overbrakerpolder is de langs de Haarlemmervaart gelegen leidingenstrook langs de noordzijde van het Zuiveringshuis gesitueerd. Hiervoor zouden het Machinegebouw, het Ketelhuis en de Meterhuisjes moeten wijken. Deze bestemming is niet gerealiseerd. De gebouwen staan inmiddels op de rijksmonumentenlijst.

Lichthinder

In de huidige situatie is geen sprake van lichthinder als gevolg van activiteiten op het Westergasfabriekterrein.

Luchtkwaliteit

Tijdens de saneringswerkzaamheden in de fundamenteën van de voormalige Gashouders is er af en toe sprake geweest van stankoverlast. Voor de sanering en na de periode van de gasproductie waren er geen functies op het terrein aanwezig die leidden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit in de omgeving.

5.3 Autonome ontwikkelingen

Als gevolg van de uitspraak van de Raad van State inzake de vernietiging van goedkeuring van het Bestemmingsplan Westerpark ABC voor wat betreft de gebieden met de bestemming Recreatieve doeleinden, zal de autonome ontwikkeling van het plangebied voornamelijk bepaald worden door wat het vigerende Bestemmingsplan Overbrakerpolder (vastgesteld d.d. juli 1981, grotendeels goedgekeurd oktober 1982), toelaat. Het plangebied heeft daarin een recreatieve bestemming ten behoeve van de uitbreiding van het Westerpark. Nieuwbouw is slechts op zeer kleine schaal mogelijk met beperkte gebruiksmogelijkheden. Een aantal bestaande gebouwen is niet als zodanig in

⁵ Gegevens van de Gasunie (eigenaar van de leiding en het ontvangstation), brief van 23 januari 1998, kenmerk TN/WG 98.0021.

dit Bestemmingsplan opgenomen, maar blijft vanwege hun monumentale status wel gehandhaafd.

Toen het gebied in 1990 aan het stadsdeel Westerpark werd overgedragen, heeft het bestuur bewust een keuze gemaakt om het Westergasfabriekterrein tijdelijk een culturele invulling te geven (zie paragraaf 2.4). Sindsdien is het met groot succes benut voor allerlei activiteiten op dat gebied. Daarbij werd gebruikgemaakt van de vele gebouwen die hun oorspronkelijke industriële functie hebben verloren. Ook vonden er openluchtactiviteiten plaats, zoals festivals en dergelijke. Nu de renovatie en aanleg van het park zijn begonnen, is deze tijdelijk culturele verhuur gestopt.

In 1996 is een definitieve keuze gemaakt voor een definitieve culturele invulling. Dit heeft geresulteerd in het Ontwikkelingsplan voor de Westergasfabriek dat door het stadsdeel Westerpark werd vastgesteld. Hierin is de toekomstvisie vastgelegd om het Westergasfabriekterrein te ontwikkelen als recreatiegebied, waarin bestaande industriële monumenten in harmonie met de parkinrichting worden opgenomen, en waarin plaats is ingeruimd voor werkgelegenheid in de culturele sector in relatie tot de andere parkdelen.

Gezien het voorgaande wordt de autonome ontwikkeling niet alleen bepaald door het Bestemmingsplan Overbrakerpolder, maar ook door het besluit van het stadsdeel tot culturele invulling van het terrein en de vastgestelde visie zoals die in het Ontwikkelingsplan is aangegeven voor zover passend in het Bestemmingsplan Overbrakerpolder.

5.3.1 Verkeer en vervoer

Er wordt momenteel onderzoek gedaan naar de omvang van de bezoekersstromen en de daaraan gerelateerde verkeersintensiteiten in relatie tot het Westergasfabriekterrein. Hieraan gekoppeld volgen uitspraken betreffende aspecten als verkeersveiligheid in de directe omgeving van het Westergasfabriekterrein, alsmede uitstoot van schadelijke stoffen en geluidsoverlast. Met betrekking tot parkeren worden het dreigende parkeerprobleem en de maatregelen die getroffen moeten worden om dit te voorkomen, beschreven. In de m.e.r. wordt hier uitgebreid op ingegaan.

Aard en omvang activiteit en verkeersintensiteiten

De verwachte ontwikkelingen in de verkeersintensiteiten van het autoverkeer in de directe omgeving van het Westergasfabriekterrein zijn, zoals aangegeven, onderwerp van nadere studie. Deze verkeersintensiteiten zijn mede afhankelijk van het soort activiteiten dat zich op het Westergasfabriekterrein afspeelt. Een klassiek concert zal naar verwachting een ander publiek aantrekken met een wat andere vervoerswijze dan een willekeurige discoavond. Ook het aantal bezoekers dat op een activiteit afkomt, is bepalend voor de effecten. Naar gelang de aard en omvang van de activiteiten zal het autogebruik toenemen en in meer of mindere mate leiden tot geluidsoverlast en emissie van schadelijke stoffen. Op basis van de uitkomsten van de verkeersstudie kunnen

uitspraken worden gedaan over de verwachte toe- of afname van deze verkeerseffecten in de autonome situatie ten opzichte van de huidige situatie.

Openbaar vervoer

Afgezien van het soort activiteit en het soort doelgroep (al dan niet in het bezit van een auto) hangt het autogebruik mede af van de aanwezigheid van een adequaat alternatief voor de auto. In paragraaf 5.2.1 is reeds aangegeven dat de bereikbaarheid van het Westergasfabriekterrein per openbaar vervoer (trein, tram, bus) niet optimaal is. Voor zover bekend zijn geen ontwikkelingen gepland die de bereikbaarheid per openbaar vervoer verbeteren.

Fietsverkeer

De in de huidige situatie aanwezige fietspaden zullen worden gehandhaafd. Er zijn geen plannen voor uitbreiding van deze voorzieningen. De langzaam-verkeersbrug over de Haarlemmervaart (verlengde Van Hallstraat) wordt opengesteld.

5.3.2 Bodem en grondwater

Bodem

Door de saneringsmaatregelen (afgerond in 2002) op het Westergasfabriekterrein en de te verwachten functies in het gebied zal er in de autonome ontwikkeling geen verandering in de bodemkwaliteit optreden.

De waterbodemkwaliteit van de Haarlemmervaart zal als onderdeel van een integrale oplossing van vervuilde waterbodems in de binnenstad waarmee de vaart in verbinding staat, in de toekomst worden aangepakt en verbeterd.

Waterhuishouding

Opbouw leeflaag

De saneringstechniek welke hier toegepast wordt, houdt in dat er een leeflaag van schone grond bovenop de verontreinigde grond wordt geplaatst. Dit ter voorkoming van contact van de gebruikers met verontreinigde grond. De leeflaag ligt ten alle tijde boven de grondwaterstand. Daarmee kan (mogelijk verontreinigd) grondwater niet in contact komen met de schone leeflaag.

Tussen de schone leeflaag en de daaronder liggende verontreinigde grond wordt een signaaldook toegepast. Dit signaaldook is waterdoorlatend en heeft tot doel om bij toekomstige ontgravingen te signaleren dat daaronder zich de verontreinigde grond bevindt.

Oppervlakte watersystemen

In het park bevinden zich twee autonome watersystemen, het Evenementenmeer en de Beek.

Het Evenementenmeer is een betonnen bak welke eenmalig gevuld wordt met schoon water uit de naastgelegen polder. Gedurende de niet zomermaanden wordt het water in het gehele meer permanent rondgepompt. In de zomermaanden wordt een deel van het meer afgezonderd door een dam. Het afgezonderde westelijke deel zal omwille van

het verkrijgen en behouden van zwemwaterkwaliteit gevuld worden met drinkwater en met regelmaat ververs worden. Het grotere resterende oostelijke deel behoudt zijn water en zal separaat worden rondgepompt.

Bij het verversen van het zwemwaterdeel wordt het uitkomende water in een bufferriool geloosd. Het bufferriool wordt gebruikt om zowel het verdampde water in de grote oostelijke vijver aan te vullen als ook om 's avonds het manifestatieveld te irrigeren. Het meer en omliggende omloopriool zijn zodanig ontworpen dat er geen contact kan optreden tussen grondwater en oppervlaktewater.

Het andere autonome watersysteem, de Beek, is aan de onderzijde voorzien van een ondoordringbare leeflaag van klei met daarop vijvergrond. Onder de kleilaag in de beek bevindt zich een drain welke ervoor zorgt dat de grondwaterstand aldaar laag blijft. Het verzamelde grondwater in de drain zal via een monitoringput met pomp worden geloosd op het vuilwaterriool. Met deze constructie wordt voorkomen dat het verontreinigde grondwater in het oppervlaktewater kan treden.

Beide watersystemen hebben de instemming van de Dienst Waterhuishouding en Beheer (DWR) en de Provincie Noord Holland.

Irrigatie beplanting

De beplanting in de schone leeflaag zal de eerste twee jaar voldoende moeten worden geïrrigeerd om aan te kunnen slaan. Daarvoor is over het gehele park een ondergronds irrigatienetwerk aangelegd van waaruit op strategische punten water kan worden onttrokken voor irrigatie. Het irrigatienetwerk zal worden gevoed met drinkwater en waar mogelijk met gebufferd schoon regenwater.

Drainage

Het grote manifestatieveld krijgt onder in de leeflaag een drainagesysteem. Deze drainage heeft tot doel wateroverlast op het speciale gewapende grasveld te voorkomen. Het overtollige regenwater wordt op deze manier snel afgevoerd alvorens een verhoogde grondwaterstand kan optreden. Het af te voeren water zal altijd schoon regenwater zijn, wat zowel op de Beek als op het regenwaterriool kan worden geloosd. Bij beide aansluitingen is er de mogelijkheid tot monitoring van de lozen waterkwaliteit. Deze monitoring zal in het beheerplan zal worden meegenomen.

Verontreinigd grondwater

Het grondwater in en rondom de Westergasfabriek wordt reeds jaren gemonitord. Deze monitoring vindt plaats door middel van peilbuizen welke op vele plekken op het terrein maar ook daarbuiten zijn geplaatst, teneinde omvang en plaats van de verontreiniging te kunnen bepalen. De monitoring houdt in het controleren van zowel de grondwaterstand als ook de verontreinigingsgraad van het grondwater en de verontreinigingsdiepte. De monitoring vindt plaats in opdracht van de Milieudienst Amsterdam.

De monitoring wordt ook in te toekomst uitgevoerd.

5.3.3 Ecologie

Algemeen

Bij de ontwikkeling van het park zullen zowel de routes (de Haarlemmervaart als de natte verbinding, de spoordijk Amsterdam - Haarlem als droge verbinding en de tot fietspad getransformeerde voormalige spoorlijn naar Haarlem) als de lokale elementen gespaard en ontwikkeld worden. Daarnaast worden de noord-zuidverbindingen versterkt door een verbinding vanaf het gemaal/sluiscomplex naar het lage poldergebied en een ecologische verbinding naar de Overbraker Binnenpolder, bijvoorbeeld via de bestaande onderdoorgang onder het spoorlichaam.

Het Westergasfabriekterrein en omgeving wordt zodanig ontwikkeld dat deze zal functioneren als een zogenaamde 'draaideur' voor de natuur om de dieren uit de Brettenzone te behoeden voor de gevaren van de stad en om soorten te geleiden naar andere in de omgeving gelegen groenelementen.

Flora en fauna

Door de ophoging van het langwerpige zanderige terrein aan de voet van de spoordijk en de beplanting hiervan met bomen en struiken, is het leefgebied (zomerbiotoop alsmede overwinteringslocatie) van de rugstreepad op het Westergasfabriekterrein verdwenen.

Ten behoeve van de rugstreepad is een habitat gecreëerd in de Overbraker Binnenpolder, omdat deze soort zijn zomerhabitat zoekt in grote open ruimten met water om zich te kunnen voortplanten. Dit moet helder en stilstaand water zijn met waterplanten, dat te vinden is in deze polder.

Er mag daarom worden aangenomen dat de rugstreepad in het grote Westerpark behouden kan blijven.

Tijdens de saneringswerkzaamheden zijn alle gezonde bomen in het plangebied behouden gebleven. Onderbegroeiing en gras zijn ten behoeve van de werkzaamheden verdwenen.

Ten behoeve van het parkontwerp is een beplantingsplan opgesteld, dat voornamelijk bestaat uit cultureelrijke beplanting; er worden veel kruisingen van inheemse planten met exoten gebruikt.

De ecologische elementen op het terrein zelf die worden versterkt c.q. ontwikkeld, zijn:

- Groeiplaatsen voor muurplanten door gebruik te maken van speciale mortel en zachte handvormstenen bij bouw- en renovatiewerkzaamheden. De muurvarens aan de kademuur worden behouden. Bij de restauratie van de gebouwen zal er naar worden gestreefd de varens zo veel mogelijk te behouden door bijvoorbeeld stukken muur eruit te halen en terug te metselen.
- Nestgelegenheden voor vogels.
- Broedgelegenheid voor holenbroeders, waaronder vleermuizen en gierzwaluwen.

- Vlindergebied op de spoorberm, door het behoud van de kruidenvegetatie en het voorkomen van schaduw en ontwikkeling van bomen en struiken.

5.3.4 Cultuurhistorie en landschap

De rijksmonumenten zijn, vanwege deze status, in voldoende mate beschermd en zullen daarom in de autonome situatie blijven bestaan, als zijnde bebouwing in een stadspark, waarvan het huidige gebruik zal worden voortgezet.

Het Westergasfabriekcomplex is al eerder, in het kader van het Monumenten Inventarisatie Project (MIP), als potentieel te beschermen complex aangemerkt, inclusief de bestaande ophaalbrug over de Haarlemmervaart aan de oostzijde van het complex en het sluisje over de vaart aan de westzijde van het complex.

In het Ontwikkelingsplan voor de Westergasfabriek wordt het karakter van het landschap en het idee van stadsrand versterkt en gespaard. Al twee decennia lang is het terrein aangewezen als uitbreiding van het oude Westerpark. Het is daarom gerechtvaardigd te stellen dat de landschappelijke waarde van het Westergasfabriekterrein in de toekomst wordt behouden c.q. verbeterd.

In afwijking van het Bestemmingsplan Overbrakerpolder zullen de op bijlage 1 aangegeven gebouwen (monumenten) met de nummers 3, 4, 5 en 6 niet verdwijnen.

5.3.5 Woon- en leefmilieu

Lichthinder

Er is een verlichtingsplan opgesteld voor het plangebied in overleg met Energie Noord West (ENW), waarbij de verlichting de sociale veiligheid bevordert en bepaalde karakteristieken van het park extra in de schijnwerpers zet. Het plan voldoet qua lichtsterkten aan de veiligheidseisen van ENW.

Naar verwachting zal geen lichthinder naar de omgeving optreden.

Luchtkwaliteit

Ten opzichte van de huidige situatie zal in de autonome situatie waarschijnlijk geen verslechtering van de luchtkwaliteit optreden.

Kabels en leidingen

Ten aanzien van de ligging van de in het plangebied aanwezige kabels en leidingen met veiligheidszones zal geen verandering optreden in de autonome situatie.

Geluid

Ten opzichte van de huidige situatie ontstaat door de aanleg van het park in de autonome situatie naar verwachting niet méér geluidshinder dan in de huidige situatie.

6 Gevolgen voor het milieu (effecten)

6.1 Algemeen

In het vorige hoofdstuk zijn de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen beschreven in relatie tot relevante milieuaspecten. In dit hoofdstuk worden de effecten ten gevolge van het realiseren van het deel van het Bestemmingsplan waaraan goedkeuring is onthouden, beschreven. Ook de activiteiten die daar plaatsvinden, worden meegenomen in de analyse. Eventuele mitigerende maatregelen om negatieve milieugevolgen te compenseren, worden behandeld in paragraaf 6.3.

6.2 Milieu-effecten van het planalternatief

6.2.1 Uitgangspunten effecten

De voorgenomen activiteit (planalternatief) is het realiseren van het grote Westerpark als groene recreatieve parkfunctie, waarbij de parkfunctie samengaat met cultuur en bedrijvigheid. Een deel van de effecten van de uitvoering van deze voorgenomen activiteit op de verschillende milieuaspecten is al beschreven in paragraaf 5.3 omdat de aanleg van het park en de invulling van de gebouwen al deels mogelijk wordt gemaakt op basis van het oude Bestemmingsplan Overbrakerpolder.

De m.e.r.-studie gaat om de effecten die de totale ontwikkelingen hebben op de omgeving.

In het MER zullen voor een aantal situaties (scenario's) de effecten onderzocht worden van het verkeer en vervoer van en naar het deel van het terrein van de Westergasfabriek met de recreatieve bestemming en het Cité des Arts. Die effecten zijn dan niet alleen de gevolgen van het initiatief, maar ook van reeds bestaand verkeer en verkeer dat door de autonome ontwikkeling wordt gegenereerd.

Behalve voor verkeer en vervoer zullen ook de andere te onderzoeken aspecten niet alleen toegespitst worden op de gevolgen van vorenstaande onderdelen. De milieu-informatie zal verder reiken teneinde bij de besluitvorming over het Bestemmingsplan het milieubelang volledig te kunnen betrekken.

6.2.2 Verkeer en vervoer

De mate waarin negatieve effecten als gevolg van het verkeer en vervoer optreden, hangt met name af van de aard en omvang van de toekomstige functies in het plangebied, alsmede van het daadwerkelijke aantal bezoekers dat hier op afkomt. De verwachte effecten, en de aspecten die hieraan ten grondslag liggen, zijn op dit moment onderwerp van nadere studie. Zo bepaalt de vervoerswijzekeuze (per auto, openbaar vervoer, fiets, overig) in belangrijke mate de effecten op het gebied van luchtverontreiniging en geluid. Benadrukt dient te worden dat de daadwerkelijk optredende ef-

fecten afhankelijk zijn van de daadwerkelijke bezoekersstromen die na opening van het Westergasfabriekterrein een bezoek brengen.

Belangrijke gevolgen die in elk geval in beeld gebracht zullen worden, zijn:

- toename van het autoverkeer in de omgeving van het Westerpark c.a. en de effecten op de verkeersafwikkeling;
- (de toename van) het verkeerslawaai;
- (de toename van) de luchtverontreiniging door het verkeer;
- de verkeersonveiligheidseffecten;
- de parkeerproblematiek.

Met name voor de parkeerproblematiek zullen mitigerende maatregelen worden aangegeven.

6.2.3 Bodem en grondwater

Bodem

De toekomstige functies in het plangebied zullen geen negatieve effecten op de bodemkwaliteit hebben, mede ook door de in de bodem aangebrachte scheiding tussen verontreinigde en schone grond.

Het manifestatieterrein vormt het hart van het park en zal zeer intensief gebruikt gaan worden voor uiteenlopende activiteiten, zoals festivals en concerten.

Dit zal zowel gevolgen hebben voor de grasmat die kapot wordt gelopen en gereden, als de structuur van de bodem(opbouw); door de druk zal verdichting van de bodem optreden. Om dit te voorkomen, komt er gewapend gras.

Grondwaterkwaliteit

De toekomstige functies in het plangebied zullen ten opzichte van de autonome ontwikkeling geen extra negatieve effecten op de kwaliteit van het grondwater hebben. In feite wordt het verontreinigde grondwater geïsoleerd van invloeden van bovenaf.

Oppervlaktewater

Tijdens de festivals en evenementen op het manifestatieterrein is de kans groot dat het water van de vijver verontreinigd wordt door afval en door het gebruik van de vijver voor sanitaire doeleinden.

Door het grotere verharde oppervlak vanwege de bebouwing in Cité des Arts zal regenwater sneller afstromen richting het rioleringsysteem. Dit zal echter geen grote gevolgen hebben voor de waterhuishouding, omdat de waterstrategie hiermee al rekening houdt.

6.2.4 Ecologie

Omdat het Westergasfabriekterrein ontwikkeld wordt tot cultureel natuurpark, zal de menselijke activiteit in het park vrij intensief zijn. Dit heeft tot gevolg dat de ecologische potenties ten opzichte van de autonome ontwikkeling in lichte mate worden beperkt.

De ecologische verbindingzones binnen dit deel van de Brettenzone liggen langs het plangebied, zodat de verbindingen tussen het Westerpark en het westelijk deel van de Brettenzone niet tot nauwelijks verstoord zullen worden. Teleport functioneert op dit moment namelijk al als barrière voor veel soorten, zodat het aantal bijzondere diersoorten in de directe omgeving van het plangebied al erg beperkt is.

6.2.5 Cultuurhistorie en landschap

Het handhaven en het geven van een zinvolle invulling van de gebouwen betekent een constructieve bijdrage aan het instandhouden van het Nederlandse industriële erfgoed. Door de bestaande vorm, structuur en bebouwing en de oorspronkelijke situatie van het Westergasfabriekterrein uitgangspunten van de planvorming te laten zijn, wordt het karakter van het Westergasfabriekterrein als unieke ruimtelijke enclave binnen het noordwestelijk deel van Amsterdam behouden en versterkt.

Het plan betekent landschappelijk gezien dat een verandering van het huidige versteende karakter naar een parkachtige invulling plaatsvindt. Hierdoor vormt het plangebied in plaats van een barrière een schakel in het landschap van de Brettenzone.

6.2.6 Woon- en leefmilieu

Algemeen

De parkuitbreiding draagt bij aan een verbetering van het leefmilieu in de omliggende wijken, waar het nu veelal ontbreekt aan groene recreatiemogelijkheden.

De nieuwbouwmogelijkheden zullen dan ook beperkt zijn.

De in de gebouwen nagestreefde culturele bedrijvigheid betekent een flinke impuls van de werkgelegenheid in deze sector.

Hinder vanwege bedrijven

In Amsterdam is de 'Amsterdamse Regeling van Hinderlijkheid door Bedrijven' van kracht. Omdat in het plan sprake is van culturele bedrijvigheid, is ook vorengenoemde regeling van toepassing. In deze regeling worden alle soorten bedrijven naar potentiële hinder geklasseerd. Dat is onder andere afhankelijk van de luchtverontreiniging, geluids- en stofemissie, en verkeersaantrekkende werking, maar ook van de bedrijfsomvang. Daarnaast zijn alle mogelijke woon- en leefmilieus in categorieën ingedeeld, al naar gelang de mate waarin hinder aanvaardbaar is. Een uitgebreide toelichting op deze regeling is opgenomen in bijlage 4.

In het Ontwikkelingsplan is aangegeven dat zowel in de bestaande als nieuwe bebouwing alleen bedrijvigheid van een culturele of recreatieve signatuur wordt toegestaan, vanwege de werkgelegenheid en het imagoversterkende karakter. De bedrijven mogen echter geen zware milieuhinder opleveren. Indien toepassing wordt gegeven aan voorenstaande regeling zal nieuwvestiging of uitbreiding van reeds aanwezige culturele c.q. recreatieve bedrijven geen hinder en/of gevaar opleveren voor het woon- en leefmilieu in van het plangebied of in de omgeving daarvan.

Hinder vanwege culturele recreatieactiviteiten

Door een goede isolatie van de Gashouder zal geen geluidsoverlast vanwege activiteiten in de Gashouder plaatsvinden. Buitenevenementen en openluchtconcerten op het manifestatieterrein zullen echter geluidsoverlast met zich mee kunnen brengen. Het plan gaat uit van maximaal zes grootschalige openluchtevenementen. Dit is per jaar een verdubbeling ten opzichte van de situatie vóór sanering. De geluidshinder vanwege de activiteiten wordt onderzocht.

De buitenevenementen zullen voornamelijk in de zomer plaatsvinden, zodat geen of weinig extra lichthinder vanwege deze activiteiten te verwachten is. Vanwege evenementen die tot 's avonds laat plaatsvinden of in de herfst of winterperiode kan mogelijk lichthinder voor de omgeving plaatsvinden. Indien bij een evenement kans op lichthinder voor de omwonenden bestaat, zullen in de vergunningverlening maatregelen ter voorkoming c.q. inperking moeten worden aangegeven.

Zoals reeds eerder is aangegeven, wordt momenteel onderzocht in hoeverre er kans is op verkeersgerelateerde overlast in de vorm van geluid en uitstoot van schadelijke stoffen. Ook de mogelijke parkeeroverlast in de omliggende wijken wordt hierin betrokken.

6.3 Mitigerende maatregelen

Op basis van de uitkomsten van het nadere onderzoek wordt in het MER gezien in hoeverre er mogelijkheden zijn voor het treffen van mitigerende maatregelen.

7 Watertoets

Ten aanzien van het aspect 'water' zal een deel van de procedure van de Watertoets worden uitgevoerd (tot en met het wateradvies van de waterbeheerder). De Cmer vraagt dit 'standaard' voor elk MER. De hiervoor benodigde contacten en het overleg met de DWR vallen onder de uit te voeren werkzaamheden.

8 Meest Milieuvriendelijke Alternatief

De Wet milieubeheer geeft aan dat in het MER een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) beschreven moet worden. Het MMA dat in het MER zal worden opgenomen is gebaseerd op het bestaande plan waaraan een aantal maatregelen is toegevoegd, die bijdragen aan een beter milieu. Dit kunnen extra maatregelen zijn ter bescherming van bedreigde soorten, het extra bevorderen van het openbaar-vervoergebruik middels kleine en grote investeringen (bijvoorbeeld tijdelijke uitbreiding van de dienstregeling, tijdelijke halten en/of doortrekking van de Ringlijn met halte ter hoogte van het Westergasfabriekterrein) en het voorkomen van overlast voor de bewoners of schade aan de omgeving door parkeermaatregelen en reguleren van de bezoekersstromen buiten het terrein.

9 Procedures en besluiten

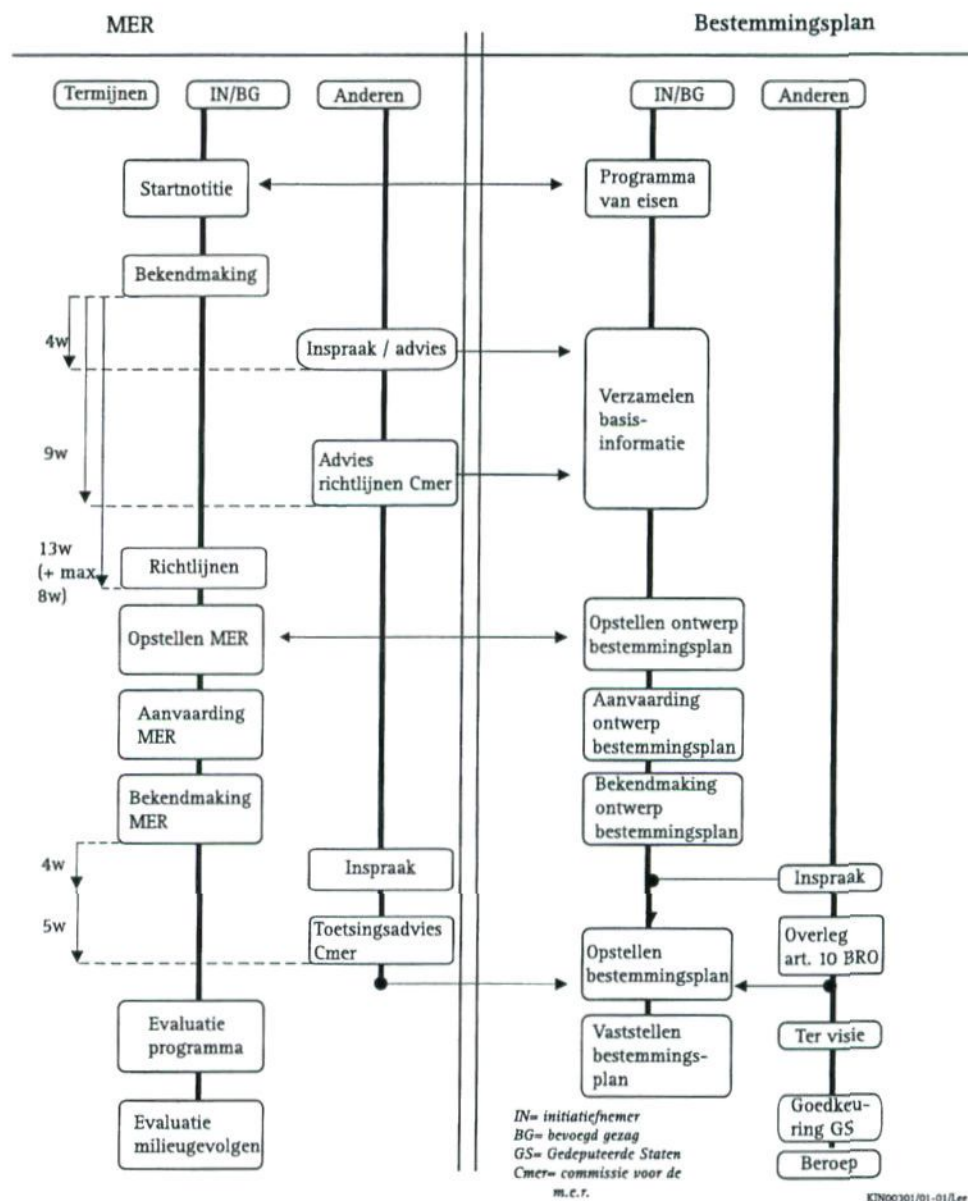
M.e.r.-procedure

De m.e.r.-procedure is qua te doorlopen onderdelen en proceduretermijnen aangegeven in het Besluit m.e.r. als onderdeel van de Wet milieubeheer. De m.e.r.-procedure is onderdeel van een gecombineerde m.e.r.-/Bestemmingsprocedure.

De m.e.r.-procedure bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het opstellen van de Startnotitie waarin aangegeven wordt wat de initiatiefnemer (hier het projectbureau Westerpark) van plan is, welke alternatieven er zijn, en welke aspecten in het MER aan de orde komen. De inhoud van de Startnotitie dient ten minste te voldoen aan de Regeling Startnotitie.
- De m.e.r.-procedure begint formeel met het aanbieden van de Startnotitie aan het Bevoegd Gezag (hier de Stadsdeelraad). Het Bevoegd Gezag brengt de Startnotitie in procedure, wat inhoudt:
 - Het vier weken lang ter visie leggen van de Startnotitie (inspraakronde waarin de bevolking kennis kan nemen van het initiatief en aandachtspunten en schriftelijk opmerkingen kan aandragen voor het op te stellen MER).
 - Het tegelijkertijd vragen om een richtlijnadvies aan de Commissie voor de m.e.r. (Cmer). De opmerkingen van de bevolking worden door de Cmer in het richtlijnadvies verwerkt. De commissie heeft negen weken voor haar advies nodig.
- Het vaststellen door het Bevoegd Gezag van de richtlijnen waaraan het MER moet voldoen op basis van het richtlijnadvies van de Cmer.
- Vervolgens wordt het MER opgesteld door de initiatiefnemer. De inhoud van het MER moet ten minste voldoen aan wat hierover in het Besluit m.e.r. is aangegeven en aan de door het Bevoegd Gezag vastgestelde richtlijnen.
- Het MER wordt door een beoordelingsbesluit (artikel 7.18 Wet milieubeheer) vastgesteld door het Bevoegd Gezag. Dit is een globale beoordeling op basis van de richtlijnen.
- Het MER gaat negen weken naar de Cmer voor toetsing aan de richtlijnen met inachtnaam van de inspraakreacties.
- Tegelijkertijd wordt het MER weer vier weken ter visie gelegd en wordt er in diezelfde periode (na twee weken: zie artikel 7.24, eerste lid, Wet milieubeheer) een openbare hoorzitting gehouden over de inhoud van het MER. Schriftelijke reacties worden doorgestuurd naar de Cmer.
- Afronden van de m.e.r.-procedure door een positief advies over het MER door de Cmer c.q. het corrigeren en/of aanvullen van het MER.
- Als het toetsingsadvies er ligt, wordt het MER samen met het toetsingsadvies en een toelichting (artikel 7.37 Wet milieubeheer) over hoe de aanbevelingen uit het MER in het Bestemmingsplan worden verwerkt, door het Bevoegd Gezag vastgesteld.

De m.e.r.-procedure is, samen met de Bestemmingsplanprocedure, in figuur 9.1 schematisch aangegeven.

Figuur 9.1: m.e.r en Bestemmingsplanprocedure

Tijdpad MER Westergasfabriek

Voor de gecombineerde m.e.r.-/Bestemmingsplanprocedure voor de Westergasfabriek wordt de hiernavolgende planning aangehouden.

februari 2003	startnotitie ter visie
januari 2003	Commissie van Advies (CVA)
februari-maart 2003	Cmer - richtlijnadvies
april 2003	Bevoegd Gezag: Vaststellen richtlijnen
april-mei 2003	opstellen MER
juni 2003	aanvaarding MER door Bevoegd Gezag
	start herziening Bestemmingsplan
juni-juli 2003	MER ter visie; 26 juni openbare hoorzitting
juli, augustus 2003	Cmer, toetsingsadvies
september 2003	afronding MER
september 2003	hoorzitting ontwerp Bestemmingsplan
november 2003	raad: ontwerp Bestemmingsplan

Tabel 9.1: Planning gecombineerde m.e.r.-/Bestemmingsplanprocedure

Literatuurlijst

Arcadis Heidemij Advies, Saneringsplan Westergasfabriek Amsterdam, 3 juli 1997.

Arcadis Heidemij Advies, Nader onderzoek en Monitoringsplan Westergasfabriekterrein, concept, januari 2000.

BRO Adviseurs, Marktonderzoek functiemix Westergasfabriek eindrapportage, Vught 17 oktober 1997.

Bureau Monumentenzorg Amsterdam, Westergasfabriek, het terrein en de gebouwen, een cultuurhistorische verkenning, Amsterdam 1998.

DWR, Riolerings- en Waterhuishoudingsplan terrein v.m. Westergasfabriek, Amsterdam, februari 1997.

Gemeente Amsterdam, dRO, Stad en Groen 3: Het nieuwe Westerpark, cultureel stadspark voor Amsterdam, Amsterdam september 1999: Drukkerij Mart.Spruijt bv.

Ingenieursbureau Amsterdam, Werken aan de Westergasfabriek, H 14 Ecologische aspecten Westergasfabriekterrein, samenvatting, 1998.

Mecanoo Architecten, Masterplan Westergasfabrieksterrein, Rotterdam augustus 1998.

Ministerie van VROM, Milieu-effectrapportage, besluiten voor een leefbaar Nederland, Den Haag 1994: Koninklijke Vermande.

Ministerie van VROM, Teksten regelgeving Milieu-effectrapportage, Den Haag juni 1999: Koninklijke Vermande.

Ove Arup & Partners, Projectbureau Westergasfabriek Water Issues Requiring Approval by the DWR, Revision 1, London september 1998.

Stadsdeel Westerpark, Amsterdam, Bestemmingsplan Overbrakerpolder, Amsterdam 1981.

Stadsdeel Westerpark, Amsterdam, Ontwikkelingsplan voor de Westergasfabriek, Amsterdam 1996: Drukkerij Industrie.

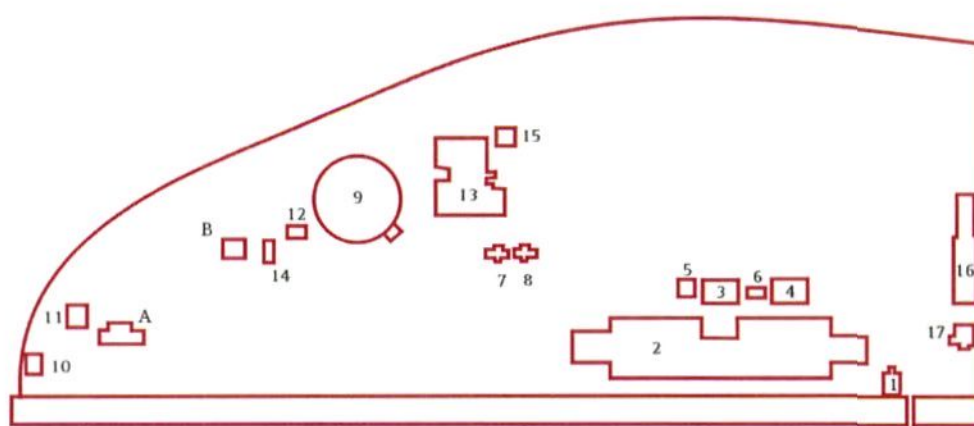
Stadsdeel Westerpark, Amsterdam, Bestemmingsplan Westerpark ABC, Amsterdam januari 2000.

Vrienden van het Westerpark, Raming bezoekersaantallen, Amsterdam (ongedateerd).

Zwart, IJ en Buys, C., Integrale visie groengebied Westerpark, 20 april 2001.

Bijlagen

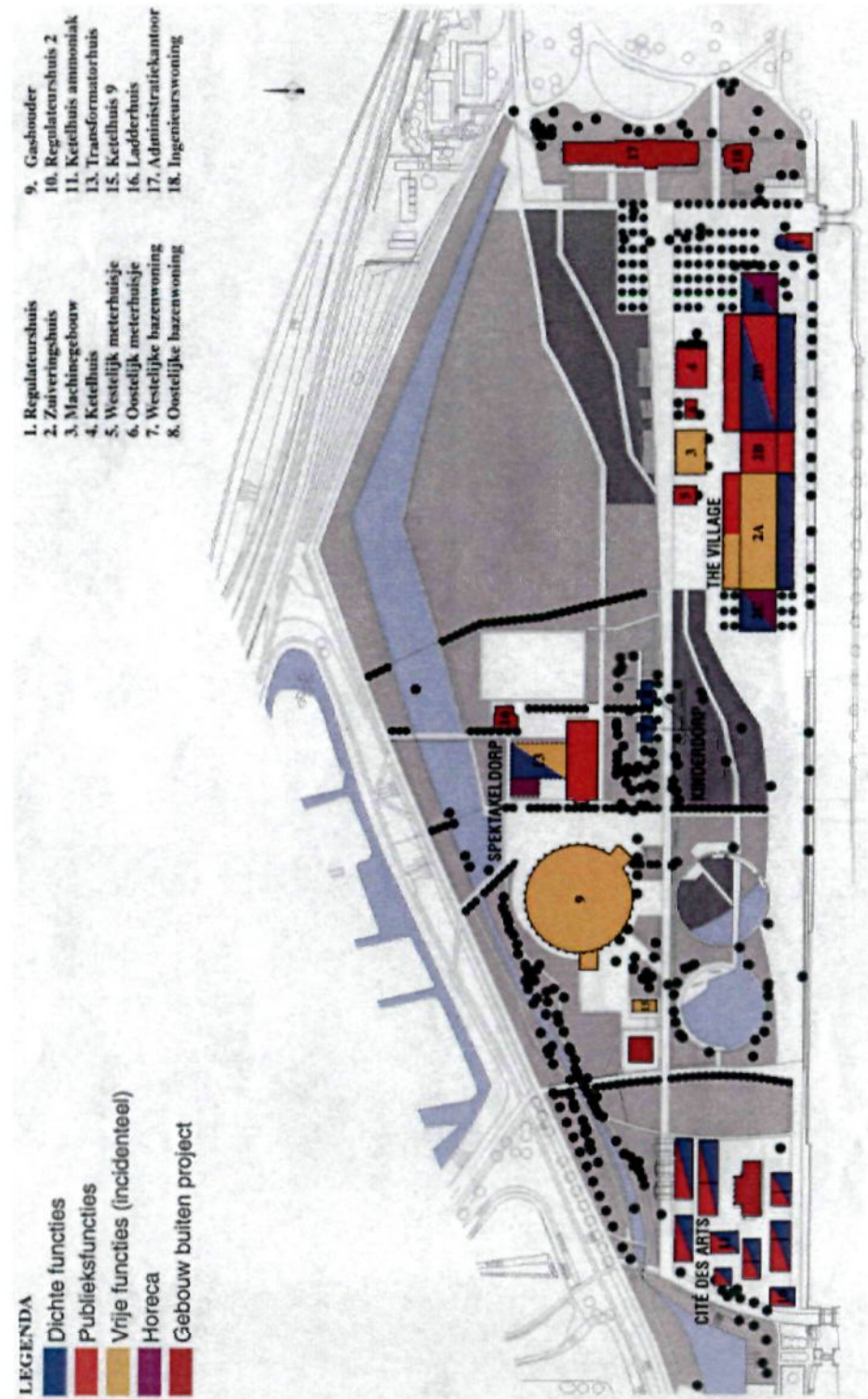
Met uitzondering van het huisje achter de Gashouder (nr. 12) zijn alle gebouwen een Rijksmonument

1. het Regulateurshuis
 2. het Zuiveringshuis
 3. het Machinegebouw
 4. het Ketelhuis
 5. het Westelijk Meterhuisje
 6. het Oostelijk Meterhuisje
 7. de Westelijke Bazenwoning
 8. de Oostelijke Bazenwoning
 9. onderbouw van de Gashouder
 10. het Regulateurshuis 2
 11. het Ketelhuis ammoniak
 12. het huisje achter de Gashouder
 13. de Watergasfabriek/transformatorkaas
 14. het Ketelhuis 9
 15. Ladderhuis
 16. het gebouw van de voormalige werkplaatsen, kantoren en assistent-ingenieurswoning (stadsdeelkantoor)
 17. de Ingenieurswoning
- A. Gasverdeelstation (Gasunie)
- B. Gasontvangstation (Gasunie)

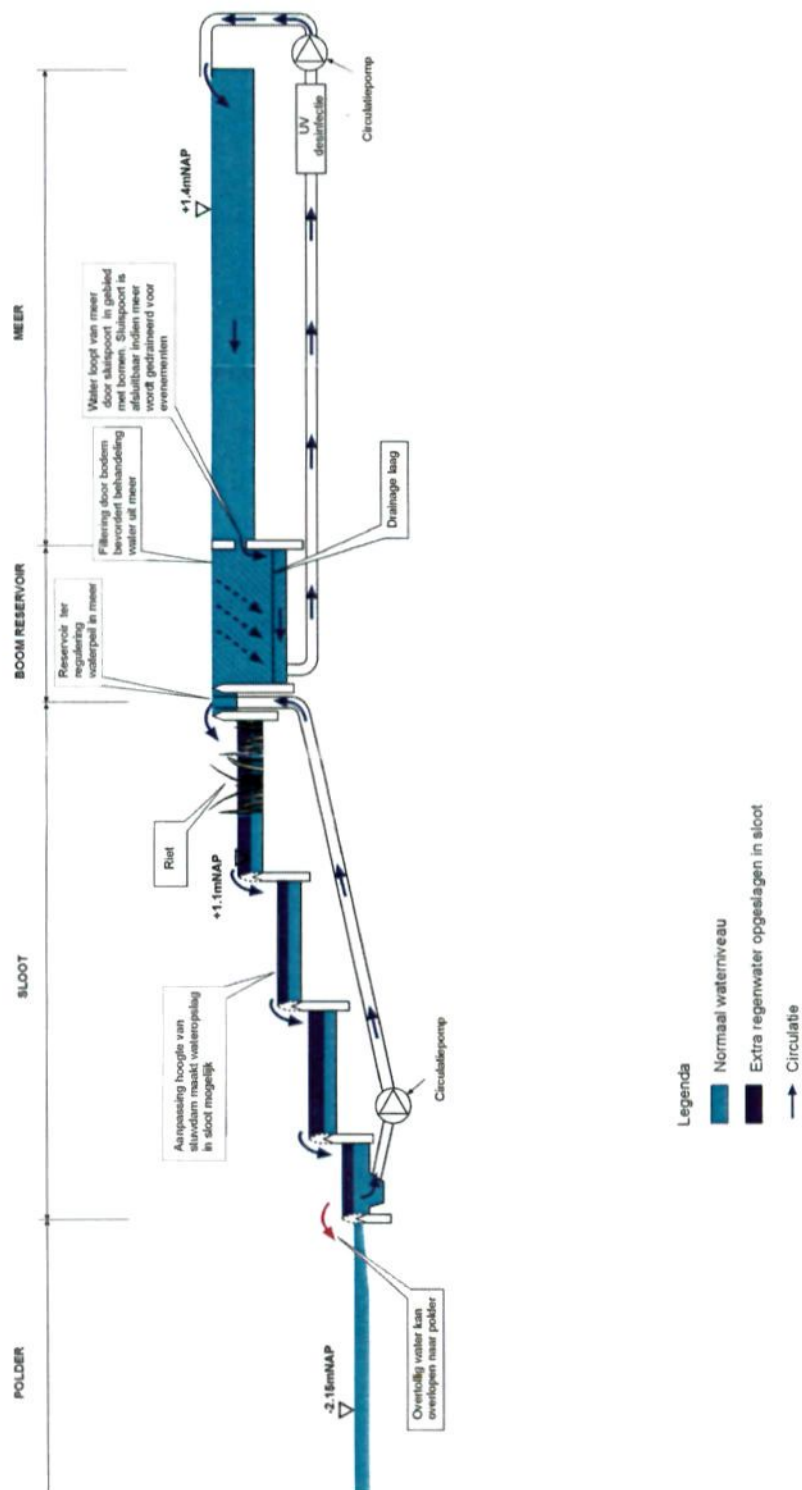
Bijlage 2: Functiekaart Westergasfabriekterrein

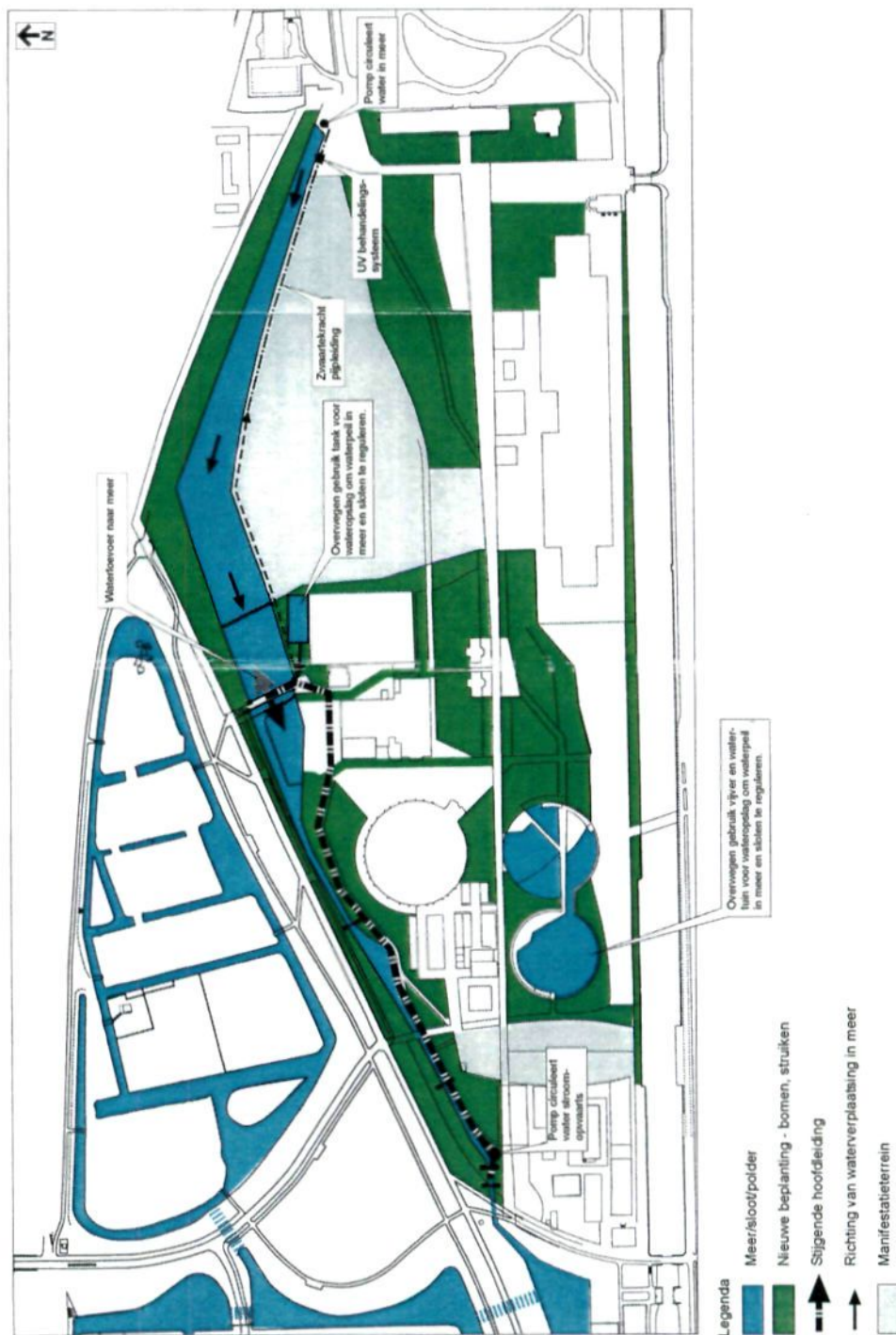

Bijlage 3: Waterstrategie

Bron: Ove Arup & Partners, Projectbureau Westergasfabriek Water Issues Requiring Approval by the DWR, Revision

Bijlage 4: Amsterdamse Regeling van Hinderlijkheid door Bedrijven

1 Inleiding

Bij het opstellen van bestemmingsplannen wordt ten aanzien van de bedrijvigheid uitgegaan van de wens de menging van woon- en werkfunctie ter wille van de verlevendiging en werkgelegenheid zoveel mogelijk te behouden. Ook nieuwe bedrijfsontwikkelingen moeten mogelijk blijven binnen de voorwaarden die samenhangen met het verbeteren van het woon- en leefmilieu.

De invloed van een bedrijfsvestiging op het milieu hangt behalve van de aard van de bedrijfsactiviteiten ook af van de omvang en de ligging van het bedrijf ten opzichte van de woonbebouwing. Daarbij doet zich vaak het verschijnsel voor, dat veel betrekkelijk onschuldige kleine vestigingen in de loop der jaren uitgroeien tot middelgrote of zelfs grote bedrijven met een navenant toegenomen milieuhinder.

Bij het inrichten van de bebouwde ruimte bestaat, met name in stedelijke gebieden, behoefte aan een meer integrale afweging van soms tegenstrijdige belangen.

Het bestemmingsplan biedt daartoe goede mogelijkheden.

Rekening houdend met het gewenste woon- en leefklimaat biedt het bestemmingsplan bij uitstek het afwegingskader om door middel van zonering een goed evenwicht tussen wonen en werken te bewerkstelligen.

Aspecten als werkgelegenheid, het economisch functioneren van het betrokken gebied en dergelijke, kunnen, naast milieuhyginische aspecten, bij de besluitvorming worden berokken.

Bij een dergelijke afwegingsproces spelen bijvoorbeeld bedrijfsdichtheid, maximaal bedrijfsploeroppervlak per vestiging, de ligging van bedrijven ten opzichte van de directe omgeving en de gezamenlijke beïnvloeding van de omgeving door bijvoorbeeld verkeerscumulatie een belangrijke rol.

Deze overwegingen hebben ertoe geleid om in het bestemmingsplan aandacht te besteden aan het facet milieuhygiëne. In de voorschriften van het bestemmingsplan is daarom een Staat van Inrichtingen opgenomen (zie de bijlage bij de voorschriften). Deze lijst geeft per bedrijfssoort de potentiële milieubelasting weer (potentiële = de te verwachten milieubelasting indien uitgegaan wordt van voor die bedrijfssoort normale bedrijfsuitoefening), uitgedrukt in categorie I t/m V (zie "De indeling van bedrijven in categorieën hieronder).

2 De indeling van bedrijven in categorieën

Het milieuaantastend vermogen van de verschillende soorten bedrijvigheid wordt vastgesteld aan de hand van een puntenwaardering. Hierbij worden de volgende aspecten onderscheiden: gevaar als gevolg van opslag (O), gevaar als gevolg van handelingen (H), geluidsoverlast (G) en verkeersaantrekkend karakter (V). De potentiële milieubelasting van iedere bedrijfssoort wordt per aspect in punten uitgedrukt: 0 = geen milieubelasting, 1 = lichte milieubelasting, 2 = matige milieubelasting, 3 = zware milieubelasting, 4 = zeer zware hinder.

De score op deze waarderingsschaal per milieuaspect is specifiek voor het soort bedrijf en onafhankelijk van ligging en omvang. De potentiële milieubelasting van een bedrijfsvestiging hangt ook samen met de schaal waarop de activiteiten plaatsvinden.

Om dit tot uitdrukking te brengen wordt de omvang als extra factor in de puntenwaardering opgenomen.

Gezien de omvang van de meeste bedrijven in het gebied is de ondergrens op 200 m² gesteld. De bijbehorende waardering is als volgt:

- bedrijfsomvang van de vestiging 200 m² of kleiner: 1
- bedrijfsomvang van de vestiging 201 t/m 400 m²: 2
- bedrijfsomvang van de vestiging groter dan 400 m²: 3

In totaal wordt dus op zes aspecten beoordeeld. Voor de onderscheiden bedrijfscategorieën zijn per bedrijfsvestiging grenswaarden gesteld aan het milieuaantastend vermogen per aspect en het gecombineerd voorkomen van verschillende soorten milieubelasting (som der aspecten).

Grenswaarden per vestiging	Categorie				
	I	II	III	IV	V
per aspect (piek)	2	2	3	3	4
som der aspecten max. 7	9	11	14	14+	

3 De indeling van gebieden in milieuzones

Een bestemmingsplangebied wordt verdeeld in een aantal milieuzones. Overeenkomstig de indeling van de bedrijfssoorten zijn vijf zones mogelijk: I t/m V. In zone I zijn slechts bedrijven toegestaan uit de categorie I. In zone II uit de categorieën I en II enz. Naarmate de woonfunctie en de werkfunctie minder intens gemengd zijn, kunnen de uit milieu-oogpunt aan de bedrijvigheid te stellen voorwaarden minder scherp zijn, hetgeen tot uitdrukking komt in een hogere zone. De zone-indeling komt tot stand door beoordeling van gebieden aan de hand van bepaalde karakteristieken.

Deze karakteristieken zijn de volgende:

- zone I
 - Gebied waar aan de woonfunctie een duidelijke prioriteit wordt toegekend. Wat betreft de werkfunctie kan worden gedacht aan niet-commerciële voorzieningen, winkels en ambachtelijke en dienstverlenende bedrijven die in hoofdzaak als buurtverzorgend bestempeld kunnen worden. De hieruit voortvloeiende belasting van het milieu moet sterk worden begrensd.
- Zone II
 - Een soortgelijk gebied, maar gelegen aan een bredere weg of (in de stadsvernieuwing b.v.) een gebied met overwegend een woonfunctie, maar met een historisch gegroeide intensieve menging met kleinschalige bedrijfsactiviteiten. Een met de bedrijvigheid (minder accent op het verzorgende karakter) samenhangende hogere belasting van het milieu is aanvaardbaar.

- zone III - Een gemengd woon- en werkgebied met eventueel een (sub)-cityfunctie, is meer geconcentreerd in bedrijfsverzamelcomplexen, multifunctionele ruimten in een klein winkelcentrum, of een situering van de bedrijven in aparte bedrijfspanden in bouwblokken waarin de woonfunctie een minder belangrijke plaats inneemt, veelal met een goede verkeersafwikkeling.
- zone IV - Een gebied aan de periferie van de woonbebouwing, eventueel gescheiden daarvan door een groenstrook of water. Gezien de betere scheiding van milieubelastende en milieugevoelige bestemmingen kan de aanvaardbaarheidsgrens ruimer worden gesteld.
- zone V - Grote en kleine werkgebieden, waar die werkfuncties mogelijkheden worden geboden, die zich op grond van milieuoverwegingen, niet met het woonmilieu laten mengen.

4 De zonering van het plangebied Westerpark ABC

Gezien de mate van afscheiding van de omliggende woonbuurten kan voor de bedrijfsbestemming zone II' zonder meer van toepassing zijn. In het bestemmingsplan is een vrijstelling opgenomen, waardoor het mogelijk wordt dat ook bedrijven in een categorie die hoger is dan de aangegeven categorie zich eventueel in het betreffende gebied kunnen vestigen, m.u.v. de zg. A-inrichtingen. Ook is een vrijstellingsbepaling opgenomen voor bedrijfsoorten die niet in de Staat van Inrichtingen voorkomen. Voorwaarden voor het verlenen van vrijstelling zijn dat:

1. vooraf de Inspecteur van de Volksgezondheid voor de Hygiëne van het Milieu is gehoord en
2. het bedrijf in vergelijking met de bedrijfsoorten die volgens de Staat van Inrichtingen in de betrokken zone zijn toegelaten, geen blijvende onevenredige afbreuk doet aan het woon- en leefmilieu door hinder en/of gevaar.

In samenhang hiermee wordt, indien nodig, als nadere eis gesteld dat het bedrijf de nodige voorzieningen treft.

5 Uitwerking van het milieubeleid in het plangebied

In eerste instantie zal de toetsing door middel van de Staat van Inrichtingen plaatsvinden voor een zich in het bestemmingsplangebied nieuw te vestigen bedrijf. Daarbij is de toetsing uit te breiden naar de actuele hinder, met name indien sprake is van een zich van elders verplaatsend bedrijf. Bezien kan dan worden, of aanvullende eisen moeten worden gesteld en eventueel de vrijstellingsbepalingen in werking dienen te treden.

Postbus 161 Snipperlingsdijk 4
7400 AD Deventer 7417 BJ Deventer
Telefoon 0570 666 222
Fax 0570 666 888

Postbus 16770 Hofwijkstraat 55
2500 BT Den Haag 2515 RN Den Haag
Telefoon 070 305 30 53
Fax 070 389 66 32

goudappel@goudappel.nl
www.goudappel.nl